

a szentimentalizmus és a távolság sem tudja tetszetősebb, kedvesebb színekkel átvenni. Kellemetlen emléke marad mindvégig. Öreg korában is felesendül, helyesebb szóval: még mindig nyikorig fülében az a kacskaringós káromkodás, amivel melámedje őt és szobátársait ébresztgette!... *Krieget die Kränk, ihr wisst doch, dass ihr zu Selichoth müsst!*... Az efféle megbántások lesznek az oka, hogy Auerbach kedvetlenül, sőt ajkbiggyesztve beszél mindig a talmudról és költő létére vakon és süketen halad el az agada szépségei mellett.

A kezdet elkerülhetetlen bukdácsolásai és tévelygésai után nagy német író lesz a kis bocherliből. Aránylag hamar a német parnasszus csucsaira kapaszkodik fel. Az irodalomtörténet megpecsételi, amit nyitott sirja előtt barátja és költőtársa, a regényíró és filozófus Friedrich Theodor Vischer hírdetett róla: Hogy írásművészte fordulópont a XIX. század német elbeszélő irodalmában és hogy Auerbach az első, aki a német parasztot tökéletes művészi eszközökkel bevitte a német irodalomba. Anzengruber, Spielhagen, Rosegger, ezek a vezető szerepű Heimatsdichter-ek, csodálatosképpen mind az egykor bocher tanítványai a német paraszti élet, a német falu megrajzolásában. Jakob Grimm, a nyelvbuvár és népmese gyűjtő Grimm testvérek idősebbike, állítja ki róla a bizonyítványt: Ich hätte nie geglaubt, dass ein Jude so tief in deutsches Wesen eindringen könne. A zeneköltőnek és antiszemita-nak egyképpen nagy Richard Wagner barátságát tart vele és így ír róla: Sehr begabter und geistvoller Schriftsteller, welcher in das deutsche Volksleben wie eingewurzelt erscheint. Billroth, a világhírű bécsi sebész, ezzel a címzettel küldi el Auerbach-nak hírdetést zsidóellenes röpiratát, melyben a német és a zsidó szellem összeférhetlenségét hirdeti: An den deutschen Dichter Berthold Auerbach. Auerbach tehát még a Billroth számára is hamisítatlan német...

A Schwarzwälder Dorfgeschichten 10 kötete már írója életében elérte a százazres példányszámot és Gerhardt Hauptmann Auerbach költészetére iránti hódolatból nevezi el elsőszülött fiát a schwarzwaldi történelmi egyik paraszthőse után Ivor-nak.

A német-francia háború kitérőkor Auerbach röpirata: Wass will der Deutsche, was will der Franzose? tájékoztatja a német parasztot a háború okairól és célkitűzéseiről. A badeni nagyherceg a főhadiszállásra hívja, hogy csatakepeivel, amiket ünneken hazaküldözget, ébrentartsa a hazafias lelkesedést. Irányregényei, amikkel a kialakulóban lévő német polgárság életutját akarja kijelölni — ma már csak muzeális értékű irás valamennyi — eseményszámba mennek megjelenésük idejében. Oroszország későbbi prófétaja, Leo Tolsztoj gróf azt vallja, hogy Auerbach „Neues Leben“ című kalandos tanító-regénye formálta át lelki-leget. Azt a parasztskólát, amit jásznapoljána birtokán létesített, ebből a regényből mintázta Tolsztoj. El is zarándokol Auerbachhoz és fellengős szavakkal mond neki köszönetet.

Rendkívül, szinte példátlan társadalmi sikerei vannak. Első Vilmos német császár feleségének irodalmi tanácsadója. Szívesen látott, gyakori vendége a trónörökös-párnak és a württembergi királynak. A badeni nagyhercegnek kedvence. Centrális helyet foglal el az irodalmi életben, melynek kitűnőségei benső barátai. Az irodalmi ünnepeken Auerbacher a reprezentatív szónok.

A meredeken felfelé vivő uton perze nyomtalanul lehell róla a hajdani falusi gettónak és a kisvárosi jesivának minden szokása. Testleg és lelki-leget egyképpen kivetkőzik a zsidóságból. A vallással semmi közössége többé. A zsidóság nemzeti összetartozásáról hallani sem akar és mértéktelenül felháborodik, amikor barátja, Moses Hess nemzetnek minősíti a zsidóságot. Auerbach tipikus asszimiláns. Rendületlenül hisz a kultúra megváltó erejében és a német-zsidó testvérisülésben. Az antiszemitizmusról azt tartja, hogy tel-

Select Mozgó

Mai kezdettel mutatja be

Select Mozgó

CONRAD VEIDT

világhírű művész első 1932-es filmét:

RASPUTIN (Szent ördög)

mélyen megrázó hangos-dráma német párbeszédekkel. Műsoron kívül hangos hirdető. Kedvezményes és permanens jegyek nem érvényesek. Monopol Astoria-film.

jesen a múlté már. A sokat ígérő jelen, s a tökéletes jövő reményében megbocsátja a rajta esett sulyos sérelmeket is. Azt is, hogy majdnem életével fizette meg a falusi kölykeknek az ő gyermeki testén kipróbált otromba keresztrefeszítési csinyjét. Azt is, hogy első feleségének életét, ha mindjárt közvetve is, a 48-as évek egyik zsidó-zavargása oltotta ki.

A német antiszemitizmus felújulása Auerbach életének legnagyobb és soha ki nem hevert csalódása. A győzedelmes francia háború türelmetlen soványmussá fokozza a német nemzeti érzést. Stöcker és a zsidó-ivadék Marr féktelen agitációja megteremtí a Rassenantiszemitizmust. A tulszásba vitt börtönspekuláció áldozatai a zsidókat okolják a nagy krachért. És az anti szemitizmus hullámai elérik a parlament szűszékét is.

A német parasztságnak, a paraszti életnek nagy regényírója, az új német polgárság nevelője, a parlament karzatóról hallgatja végig 1878. novemberében a hírhedt zsidó vitát. Minden szó „egy-egy szög koporsója fedelén”. Semmivé foszlik bizakodó, jámbor lelkű a testvérisülés nagy álma. Megtörve állapítja meg: *Vergebens gelebt und gearbeitet.*

A háborgó szenis lélek fellángolásai következnek mostan. Kiáll — a berlini kongresszus ideje ez — a romániai zsidókért. Engedély nélkül publikálja egyik hercegi barátjának ebben az ügyben hozzá intézett levelét és diplomáciai konflikt-

tusnak lesz felidézője. Megütököve veszi a hirt, hogy akadnak amerikai szállodák, melyekben zsidó származású angoloknak nem nyitnak szobát. Tehát Disraelinek sem jutna hely az efféle hotelekben? — kérdi. Billroth ellen rugtat. Válaszolni ké szül Wagnernek is, aki — horribile dictu — kétségbe vonta a zsidók muzikalitását. Zsidó regényt ír. Schluach Mizvah, oder Ben Zion a címe. Gyengécske írás, nem is jelenik meg sohasem nyomtatásban. Legsikerültebb alakja egy hitelhagyott, aki szülőfaluja temetőjébe tér meg meghalni.

Pozitívumokhoz, zsidó alkotásokhoz nem tud tehát már felforgódni. A német kultúra foglya marad, akárcsak a családi legenda szerinti őse, a XIII. századbeli nagy rabbi, Meir Rothenburg, aki hasburgi Rudolf foglya volt mindhaláláig. De míg a Maharam Rajtenburg, hogy a zsidóccában nevezik, csak testileg volt fogoly. Auerbachnak lelkére is béklyót rakott a fogság. Apró kirándulásokat leszámitva, mindhaláláig, sőt a temetőben is a németiség propagátora maradt. Az ő sírköve az első a nordstettini zsidó temetőben, — mert végakarata szerint a szülő faluja temetőjében földelték el éppen most ötven esztendője, — melyen csakis a német felírásra jutott hely. A szent, az ősi négyyszögletű betűket számtúzték róla.

Gyermekei, akik koporsója után haladtak, nem tartoztak már a zsidó közösséghez. Felekezetenkívülieknek nevelte őket. Unokái persze keresztények. Mindent egy bevetve Auerbach tipikus reprezentánsa egy szerencsére lezárt korszaknak, melynek hullámai közvetlenül a jesivából sodorták a nirvana felé a zsidóságot. Ezért érdemes életsorsával behatóbban foglalkozni. Dr. Grünfeld Salomon.

Törökország hitelezői még nem adták hozzájárulásukat a kormány hitelmegrögzítési ajánlatához

Sulyosra fordult Törökország pénzügyi helyzete

London, április 6. Törökország hitelezői még nem adták hozzájárulásukat a török kormány hitelmegrögzítési ajánlatához. Anglia és Franciaország hadseregszállításokért, Olaszország hajó- és Német-, valamint Svédország vasutépítkezésekért kap annuitásokat és törlesztést Törökországtól. A török államháztartás helyzete azonban olyan

sulyosra fordult, hogy minden külföldre történő fizetést szüneteltetni kellene, mert különben nem sokáig fogják fenntarthatni a török líra stabilitását. A török kormány terveit szerint 1932 június elsejétől egy évi időtartamra kell a hitelmegrögzítési megállapodást megkötöni.

Sava Cornel volt szigurancavezér-felügyelő „viselt dolgai” két sajtóper tükrében

Megrágalmazták-e a lapok a volt vezérfelügyelőt?

Cluj-Kolozsvár, április 6. (Az Új Kelet tudósítójától.) Két érdekes sajtóper került ma a kolozsvári törvényszék harmadik szekciójá elé. Mint ismeretes, Sava Cornel volt sziguranca vezérfelügyelő rágalmasz című beperelte dr. Gociman Aurelt, az Unversul kolozsvári szerkesztőjét, aki cikksorozatban különböző vádakot emelt ellene. Az első cikkben az újságíró Sava Cornelnak 1920-ban elkövetett gyulafehérvári ténykedéseiről számolt be. Megírta, hogy Sava Cornel ellen, míg a gyulafehérvári sziguranca élén működött, zsarolás és család vádjával különböző eljárások voltak folyamatban. Az újságíró szerint Sava egykori főnökhelyettese és rokona, Domsa Marian, aki esküdtt ellensége lett Savának, eljárást indított ellene. Sava ugyanis Domsát is megkárosította, olyképen, hogy egyik földjét eltulajdonította.

Ezért Gyulafehérváron Savát vizsgáló fogságba helyezték. Gociman dr. a cikk megírásához a gyulafehérvári vizsgálóbíró által Sava ellen készített vádiratból merítette az adatokat.

A Sava által az Unversul ellen benyújtott sajtóper folyamatban volt, amikor dr. Dunca Geró vizsgálóbíró Kun Andort letartóztatta és Sava egyre jobban kompromittálta magát a feketeszusz nyomozásában. Ekkor Gociman megírta a második cikket is melyben részletesen ismertette a tegdi szeszgyárban lezajlott zsarolásokat.

A tegnapi tárgyaláson a törvényszék egységesítette a két sajtóper. Dragusan elnök elrendelte a Sava ellen 1920-ban elkészített vádirat tanulmányozását. Az ítéletét április 12-én hirdeti ki.

HIREDESEN AZ ÚJ KELETRE HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE

Tizedáron egész élvezeti: vehet a Lepage antikváriumban, Kvár. Német, magyar, francia, román könyvek 5 lejtől kezdve. Kérjen ingyen jegyzéket.

EGYESÜLETI ÉLET

A petrozsényi Brith Trumpeldor múlt hó 23-án rendezte meg nagyszabású purim-estjét. A műsört a Himnusz akkordjai vezették be Stidniczka Ferdinánd kar mester nagyszerű irányításával Ruder Eszter és Kaufmann Rózi. „Mein Mame, mein című zsargon népdalt adták elő Rub Frida zongorakísérete mellett. A statisztika szerepeket Sewalb Jenő, Rub József, Perl Herman és Pfanzel Géza töltötték be. Ezután Rub F. és Schwalb Jenő zongorahegedű száma következett, majd Kauffmann R. chaluca dalokat adott elő, amelyek nagy tüsssal honorált a szépszámu közönség. Hunyadi Hermína szavataival váltott ki megrödemelt tetszést. Ruder E. és Kauffmann R. „Ein Maidl in die Iurn“ című zsargon dalt énekeltek el, Rub F. zongorakísérete mellett. Rub F. és Walb J. egy Porumbescu balladát adtak elő, majd Ruder E. a „Minciuca“ című román tangót énekelte el igen hatósan. A műsoron eredetileg még két vigjáték szerepelt, amit azonban az ujonnan életbeléptetett törvény miatt nem lehetett előadni. Az estély sikere dr. Abraham József né agilis munkáját dicséri. A műsor kifogástalan rendezése Hunyadi Andor munkájának köszönhető. A rendezésben Fisch Dávid és Mózes Ferenc fejtett még ki lelkes munkát.

Az Erdélyi Zsidó Arvagondozó kolozsvári csoportja f. hó 3-án tartotta meg negyedik műsoros gyermekdelutánját, mely egyuttal a szezon utolsó gyermekdelutánja volt. A prologust és konferanzt Salomon Elly mondotta közvetlen kedvességgel és tehetséggel. Utána Finkelstein Aliz egy német verset szavalt el, aki bátor fellépésével nagy tetszést aratott. Citrom Jancsi hegedűszólójával frappirozta a jelenlevőket, akik a kis művészt zajosan ünnepeleék, ép úgy, mint Czerjék Ilonkát, aki intelligens hegedűjátékával tünt ki. Weisz Judith temperamentumos előadása hangulatkelő pontja volt a műsornak. Ezután Rosenfeld Piri tornatanárnő tanítványai (Katz Elza, Farkas Edit, Bota Ilonka, Sporn Baba) egy igen látványos és grációs rokokótáncot adtak elő igen tehetségesen. Klein Zicuka a töle megszokott bájjal adott elő egy szép és hatásos szavallatot. A következő szám Katona Vica nagyszerű angol tánc volt. Frappáns volt Salomon Ági, Strolci Hanna és Finkelstein Aliz japán táncja, amelyet igen izléses japán kosztümökben adtak elő. A mesélő nehéz szerepét Braun Rózi kisasszony vállalta és ennek a kényes szerepnek tökéletesen eleget is tett. Utána Weinberger Magda egy kis aktuális magánzámmal tünt fel. Grünfeld Mancsi átérzéssel előadott zongoraszáma szép sikert aratott. Simon Ilonka, Jakab Ócsi, Jakab Gyuri és Rosenfeld Károly bájos babatáncát követtek, melyet sok bájjal adtak elő. Egyik kiemelkedő száma a műsornak Katona Vica és Boskovits Ella dialógja volt. A műsor legkomolyabb teljesítménye Simon Ilonka pompás táncszáma volt.

A besztercei cionista helyicsopórt előadása keretében vasárnap delután dr. Halberg, az E. Zs. N. Sz. társelnöke nagyszabású előadást tartott az ifjúság részére. Az előadást nagyszámu közönség hallgatta végig és az előadót meleg ünneplésben részesítette. A cionista helyicsopórt elhatározta, hogy két hetenként hasonló felvilágosító előadásokat fog rendezni és legközelebb Weinberger Nándort fogják meghívni Kolozsvárról előadóul.

A dicsősémtártoni Aviva „Karmella“ nagyszerű mesedelután rendezett az elmúlt vasárnap, amelyen a város legkülönbözőbb rétegeiből rekrutálódott hatalmas közönség vett részt. A kitűnő műsor szereplői közül kiemelkedő alakítást nyújtottak: Kelemen Pirozka, Krausz Edit, Schwartz Olga, Rosenberg Mica, Eliás Bella, Deutsch Mariska, Krausz Judit, Székely Lili és Mancsi, Kelemen Ibolya és Rozália, Schwartz Noémi és Rachel, Kelemen Andor, Lehr Jenő, Rabinovics József és Vértés Ruben. Külön kiemelendő az alig hétéves Lebovits Noémi és Weinstein Mirjam szereplése, akik román táncokkal szórakoztatták a közönséget, valamint Vértés Gyurika szabadelőadása. A rendezéséhez munkáját Vértés Albertné végezte.

A Banca Nat... M... a... z...

Bucuresti-Bukarest. Kelet tud.) Tegnapi s... tük Andrei Corteanu... ségyetés előadójanak... likvidálásáról szóló... irt bevezető tanulmá... mányban Corteanu le... many egy pillanatig... molyan az infláció... lönböző új gazdasági... nyek célja ellenkező... szág gazdasági élet... megváltozott viszony... Az „Argus“ mai sz... cescu, a Banca Natio... deleguéjének nyilatka... szerint

a jegybank minden... zött kitar a lej s... lett

E két megnyilatkozás... hogy az állam pénzü... döntő tényezők: a p... és a Banca National... egyfetérenk egymás... nak fenntartására és... folytatása mellett a... lyek hónapokon keres... ban a kormány inflá... csolatosan ilyen kör... den komoly alapjuk...

Függetlenül attól, helyes-e ebben a fo... meg kell állapítani, Stoicescu nyilatkoz... hatottak Az ellentm... talanság állapotát r... ság érzete válthatja... szöbölése és a deflá... sa pontot képeznek, delmi és pénzügyi... sággal kell, a közel... számolnia. Stoicescu... bek között a követk... — A pénzügyi sta... magával hozza azt, nemzetközi árahok... áresés periódusában... meketek és általában... táló országok terme... következményeit. S... semilyen erő nem... az árucsera alakulá... sa közötti szoros ka... zását. Még az irány... litott Oroszország s... azon kapcsolatok k... lyek a nemzetközi... között fennállanak.

Az áruknak a né... hullámzása akkor... egyes országok bel... geit, ha az illető o... bil valutája. A k... hogy ebben az es... csak nem is kap r... termékeiért, ezenfel... pénzügyi hullámzás... Míután pedig ez a... nionala fenntartotta... fedezeti stokhoz va...

Ez a stabilitás... kodva meg kell... gazdaság

Mint megirtuk, a... zási bizottsága mó... tozások likvidálás... latot. Egyrészt kit... lási eljárást a k... tartozásaira is, ma... könnyítették a ma... lásának lehetősége...

A bíró... tartozá...

Ez utóbbi módos... dolás vezette a biz... lehetővé tegyék... zásainak méltány... tozásokat összha... fizetési k...

A javaslat ere... ban úgy intézkede...

A Banca Nationala is a stabilizált lej és a defláció mellett foglal állást

Milyen feltételek mellett kérhetik a kereskedők és iparosok tartozásaik likvidálását

Be nem jegyzett cégek is kérhetik a likvidálási eljárás alkalmazását. A bíróságnak jogában áll a magánosok, kereskedők és iparosok tartozásait fizetőképességükhöz mérten csökkenteni

Bucuresti-Bukarest, április 6. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban ismertettük Andrei Corteanu képviselőnek, a költségvetés előadójának, a magántartozások likvidálásáról szóló törvényjavaslat elé írt bevezető tanulmányát. Ebben a tanulmányban Corteanu leszögezi, hogy a kormány egy pillanatig sem foglalkozott komolyan az infláció gondolatával. A különböző új gazdasági és pénzügyi törvények célja ellenkezőleg az, hogy az ország gazdasági életét a defláció által megváltozott viszonyokhoz alkalmazza. Az „Argus” mai számában Costin Stoicescu, a Banca Nationala adminisztrátor-deleguéjének nyilatkozatát közli, amely szerint

a jegybank minden körülmények között kitart a lej stabilizációja mellett.

E két megnyilatkozás nyilvánvalóvá teszi, hogy az állam pénzügyi politikája fölött döntő tényezők: a pénzügyi kormányzat és a Banca Nationala teljes mértékben egyetértéssel egymással a lej stabilitásának fenntartására és a deflációs politika folytatására. Azok a verziók, amelyek hónapokon keresztül voltak forgalomban a kormány inflációs politikájával kapcsolatosan ilyen körülmények között minden komoly alapjukat elveszítették.

Stoicescu nyilatkozata

Függetlenül attól, hogy ez a politika helyese-e ebben a formájában, vagy sem, meg kell állapítani, hogy Corteanu és Stoicescu nyilatkozatai megnyugtatólag hatottak az ellentmondó hírek és bizonytalanság állapotát most már a bizonyosság érzete válthatja fel. Az infláció kiküszöbölése és a deflációs politika folytatása pontot képeznek, amellyel a kereskedelmi és pénzügyi életnek, mint bizonyossággal kell, a közeljövőben legalább is, számolnia. Stoicescu nyilatkozatában többek között a következőket mondja:

— A pénzügyi stabilitás automatikusan magával hozza azt, hogy a belső árak a nemzetközi árakhoz alkalmazkodnak. Az áresés periódusában a mezőgazdasági termékeket és általában nyersanyagot exportáló országok termelői viselik az áresések következményeit. Semilyen intézkedés, semilyen erő nem akadályozhatja meg az árcsere alakulását és az árak változása közötti szoros kapcsolat megnyitkozását. Még az irányított gazdaságra beállított Oroszország sem szabadulhat meg azon kapcsolat következményeitől, amelyek a nemzetközi árcsere jelenségei között fennállanak.

Az áraknak a nemzetközi piacon való hullámzása akkor is befolyásolja az egyes országok belső gazdasági jelenségeit, ha az illető országnak nincs stabil valutája. A különbség csupán az, hogy ebben az esetben a termelő még csak nem is kap reális értékű pénzt a termékeiért, ezenfelül el kell viselnie a pénzügyi hullámzás következményeit is. Miután pedig ez a helyzet, a Banca Nationala fenntartotta a lejnek az aranyfedezeti stokhoz való viszonyát.

Ez a stabilitás az, amelyre támaszkodva meg kell kezdeni a nemzetgazdaság ujjáépítését.

Mint megírtuk, a kamara törvényhozási bizottsága módosította a magántartozások likvidálásáról szóló törvényjavaslatot. Egyrészt kiterjesztették a likvidálási eljárást a kereskedők és iparosok tartozásaira is, másrészt pedig megkönnyítették a magántartozások likvidálásának lehetőségeit.

A bíróság is redukálhatja a tartozásokat

Ez utóbbi módosításnál az a megfontolás vezette a bizottság tagjait, hogy lehetővé tegyék a magánosok tartozásainak méltányos revízióját s a tartozásokat összhangba hozzák az adós fizetési képességével.

A javaslat eredeti megfogalmazásában úgy intézkedett, hogy amennyiben a

hitelezők nem hajlandók az adós által felajánlott összeget és fizetési feltételeket elfogadni, az amortizációs pénztár szerepe megszűnik és a hitelezőnek jogában áll a fennálló törvények szerint végrehajtani adóását. A bizottság ezzel szemben a következő eljárást állapította meg: amennyiben a hitelező nem fogadja el az adós javaslatát, az amortizációs pénztár átteszi az ügy dossziéját a törvényszékhez. A bíróság, figyelembe véve azokat a körülményeket, amelyek megakadályozzák az adóst tartozásainak teljes kifizetésében, leszögezi, hogy ezek a tartozások milyen mértékben redukálhatók és milyen részletekben fizetendők. Több hitelező esetén, ha a többség elfogadja, a bíróság által megállapított feltételeket, ugye ezek az összes hitelezőkre kötelezők. A bíróság határozata végleges és csak a legfőbb semmitőszék-nél támadható meg. Tiszdtáztalan maradt az a kérdés, hogy mi történik abban az esetben, ha a többség nem fogadja el a bírósági határozatot.

Csökkentették a költség-hozzájárulást

Módosították az eredeti javaslatnak azon intézkedését is, amely szerint az adósnak a likvidálási kéressel egyidejűleg költségek címén letétbe kell helyez-

nie ösztartozásainak egy százalékát. A bizottság tagjai arra az álláspontra helyezkedtek, hogy ez az intézkedés az adósok legnagyobb részét megakadályozná a likvidálási eljárás igénybevételében. A bizottság a költség-hozzájárulást egy százalékról 0.25 százalékra, vagyis a eredetinek egynegyedére szállította le, míg a fennmaradó háromnegyed részt illetően feljogosította az amortizációs pénztárt, hogy azt a hitelezőknek járó összegekből tartsa vissza. Argetoianu pénzügyminiszter állítólag megígérte az adósok küldöttségének, hogy a költség-hozzájárulást egyezrelekre fogja leszállítani. Megállapította a bizottság, hogy a következő összegek teljes egészükben fizetendők ki az adós aktíváiból: az állammal, megyével, községekkel szemben fennálló tartozásokat, pénzbüntetéseket, házasságból és apaságból eredő kötelezettségek és lakbértartozások.

A kereskedői tartozások likvidálása

A kereskedők 1931 július 1. előttről származó tartozásaik likvidálását követlenül a bíróságtól kérhetik. A kérelmet a törvény kihirdetésétől számított hat hónapon belül kell benyújtani, amikor is az adós javaslatot tesz a tartozások fizetésének feltételeit illetően. Ameny-

של פסח

Jutányos, de extra jöminőségű
saját főzésű husvétli cognac,
seprő, szilva, uradalmi
édszkés husvétli
fajborok

Bognár és Szántó
Erd. Keresk. Rt. CLUJ. Reg. Ferd.
68—70. Telefon 332—72.

nyiben a bíróság, vagy az amortizációs pénztár megállapítja, hogy az aktívák meghaladják a passzívákat, nem engedélyezik a tartozások redukcióját, hanem a kamatok leszállítása és a tartozások részletekben való fizetése fölött intézkednek. Azok a kereskedők, akik továbbra is fenntartják üzletüket, ugye amortizációs pénztártól, mint a bíróságtól kérhetik a tartozások likvidálását. A kéres benyújtásának pillanatától kezdve a kereskedő ellen esetleg indított csőd-eljárást felfüggesztik. Ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a kereskedők aktívái nem elegendők a tartozások méltányos formában való likvidálásához, ugye hivatalból megindíthatja a csőd-eljárást.

Mindezek a rendelkezések az iparosokra és kisiparosokra is vonatkoznak. A törvény nem köti ki azt, hogy a likvidálást kérőnek bejegyzett cége legyen. A különbség csupán az, hogy a bejegyzett cégek elsősorban az amortizációs pénztárhoz kell hogy forduljanak.

A liberális párt elhatározta, hogy a magánadósok rendezéséről szóló törvényjavaslatot megszavazza, azonban számos módosítással igyekszik a javaslaton javítani. Megszavazza a párt az aviatikai törvényjavaslatot is.

A Népszava betiltása miatt az összes budapesti lapszedők sztrájkba léptek

Szerda reggel már egyetlen budapesti napilap sem jelent meg

Budapest, április 6. Néhány nappal eelőtt Keresztes-Fischer magyar belügyminiszter, a Károlyi-kormány belügyminisztere, betiltotta a Budapestre összehívott magyarországi nemzeti munkás dalosversenyt. A belügyminiszternek ez a kulturális megnyilatkozása óriási felháborodást váltott ki nemcsak a munkásság, hanem a haladottabban gondolkozó polgári közönség körében is. A betiltással kapcsolatban a Népszava című szociáldemokrata lap éleshangu és kiméletlen támadásban részesítette a belügyminiszter intézkedését.

Az ügyészség az éleshangu cikk miatt — ugyancsak a belügyminiszter rendeletére — tegnap bizonytalan időre betiltotta a Népszava megjelenését. A Né-

pszava betiltása óriási felzudulást keltett a szocialista munkásság sorában. A nyomdászok szakszervezete a betiltás ügyében azonnali értekezletet hívott össze és elhatározta, hogy a Népszava betiltása miatt a budapesti lapszedők és a gépszemélyzet azonnali sztrájkba lép. Ennek a határozatnak folyományaképpen szerdán reggel már az összes budapesti napilapok nem jelentek meg. A sztrájk miatt a kormány a közönség tájékoztatására reggel és délután egy-egy időszaki lapot ad ki és a budapesti rádió óránként tájékoztatja a lakosságot a legújabb eseményekről.

Ezzel egyidejűleg a nyomdász szakszervezet arra az álláspontra helyezkedett, hogy mindaddig, míg a Népszava

újából való megjelenését nem engedélyezik, a lapszedők nem állnak munkába a budapesti napilapok nyomdáiban.

A politikai jellegű sztrájk jelenleg csak a nyomdász-szakmára terjed ki, de nem lehetetlen, hogy általános sztrájkká fog kiszélesedni. A sztrájkjal kapcsolatosan egyébként Károlyi Gyula górfi miniszterelnök azt a nyilatkozatot adta, hogy a Népszavát a kormány azért tiltotta be, mert sorozatosan hozott olyan cikkeket, amelyek az ország nyugalalmát és belső rendjét zavarták. A nyílt lázításokat és meg-megújuló izgatást a kormány tovább nem tűrhette és végre érvényt szerzett azoknak a rendszabályoknak, amelyek tiltják a lázítást és az izgatást.

Franciaország nagy konverziós kölcsönt tervez a dunai államok szanálására

A ma megkezdődött négyhatalmi értekezleten kézzelfogható eredmények is várhatók? Cáfolják, hogy megegyezés jött volna létre Franciaország és Anglia között

London, április 6. A szerda délután elkezdődött négyhatalmi konferenciával kapcsolatban elterjedt hírek szerint az értekezleten nemcsak előkészítő jellegű döntéseket fognak hozni, hanem kézzelfogható eredmények is várhatók. A hírek úgy Londonban, mint Párizsban tartják magukat.

A Reuter távirati iroda cáfolja a párizsi lapok azon hírét, hogy a kormány elnöki találkozó teljes megegyezés jött volna létre Franciaország és Anglia között a dunai államoknak nyújtandó pénzügyi támogatás és a kölcsönök ügyében. Sőt ezzel szemben az a hír tartja magát, hogy angol bankárok körében hidegen fogadják a dunai államoknak nyújtandó 10 százalékos preferenciák gondolatát. Az százalékos preferenciák gondolatát. Az a meggyőződésük, hogy e módon a válságot kevésbé lehet enyhíteni.

A párizsi Liberté viszont beavatott for-

rásból azt a hírt közli, hogy Franciaország nagy konverziós kölcsönt tervez a dunai államok szanálására. A kölcsönösszeg eléri az egymilliárd frankot. A lap szerint a francia kormány ismertette szándékát az érdekelt államok kormányaival.

Egyidejű jelentés szerint Svájc nem fogja kérni, hogy bevonják a dunai államok segítségére hivatott tárgyalásokba.

Párizs, április 6. Tardieu visszaérkezett a francia fővárosba. Kijelentette, hogy meg van elégedve londoni útjának eredményével s annak a reményének adott kifejezést, hogy Flandin a szerdán kezdődött négyhatalmi konferenciáról nem fog eredmények nélkül visszaérkezni Franciaországba.

Egyidejűleg Grandi olasz külügyminiszter utban London felé ma délután

Párizsba érkezett. Francia kormányfőiakkal folytatandó eszmecsere az uttal nem került sor, Grandi rövid tartózkodás után tovább utazott London felé.

Brüning Wiesbadenben fogadta Bülow birodalmi külügyi államtitkárt s ellátta a szükséges utasításokkal. A kihallgatás után Bülow szintén elutazott a londoni négyhatalmi konferencia ülésére.

Mai Dekameron.

Az Uj Irók

Szerkeszti: Mörizs Zsigmond.
ára 90 lej.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes beküldése ellenében (bélyegben is), vagy utánvétellel

Gafencu volt külügyi államtitkár előadást tartott Kolozsváron a Tardieu-tervről

A dunai államokat csak a konföderáció mentheti meg az összeomlástól

A fiatal román generáció másképpen ítéli meg a nemzetek közötti közeledés és az országhatárok problémáját

Cluj-Kolozsvár, április 6. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az Astoria szálló egyik elegáns apartamentjében fogadta a sajtó képviselőit Grigore Gafencu, a nemzetiparasztpárti kormány közlekedésügyi alminisztere, illetve államtitkára. Ez a fiatal, de annál tehetségesebb román politikus, aki a bukaresti Argus akvizitóri állásából, mint autodidakta futotta meg érdekes politikai karrierjét és ma a dunai konföderáció ügyének egyik legavatottabb romániai exponense.

Franciaország vállalta a felelősséget

— A dunai konföderáció — mondotta többek között Gafencu — mindenekelőtt egy gazdasági terv kidolgozását és politikai akciót igényel. A politikai akció felelősségét Franciaország vállalta magára. Tardieu terve és az egész akció abból az általános és egyöntetű felismerésből indult ki, hogy a dunai országok gazdasági helyzete a legválságosabb. Tardieu ezt ki is jelentette és ehhez Anglia határozottan az ügy mellett foglalt állást, Olaszország és Németország azonban még tartózkodással viseltetik a tervvel szemben, mert gazdasági érdekeik bizonyos megfontolásokra készítetik. A londoni konferencián fognak elődni a négy hatalom, illetve a két csoport közötti ellentétek és nagymértékben ettől függ a terv sorsa is.

— Tény az, hogy a helyzet tarthatatlanul kritikus és sürgős segítségre van szükség. A dunai konföderáció ügye nemcsak a dunai államok, hanem egész Európa létkérdése. Azt világosan látják az európai politikusok. Egységes gazdasági platformra kell hozni az öt dunai államot, preferenciális egyezményekkel, az ipari és a mezőgazdasági termelés összehangolásával, a vasúti és a hajózási közlekedés egységes normalizálásával. Az utódállamok súlyosan megnehezítették és komplikálták a dunai hajóközlekedést és egy gazdasági konföderációval ezek az anomáliák is megszűnnek.

A termelés és elosztás szabályozása

— A dunai államokban elsősorban a termelés és az elosztás szabályozása a legfontosabb feladat. Be kell vezetni az agrárhitel-szisztémát, amely különösen Amerikában vált be igen előnyösen s amelynek első kezdetét láttuk Magyarországon és Jugoszláviában is. Az agrár államokban megfelelő egyezményekkel koordinálni kell a mezőgazdasági termelést és az elosztást s ugyanez a feladat az ipari államokban is. Anglia ugyan egy zárt dunai egységre, vámunióra gondolt, ennek megvalósítása azonban ma teljesen lehetetlen. Egy bizonyos átmenetre van szükség ahhoz, hogy a dunai államok között egy ilyen teljes gazdasági unió kialakuljon. A végleges egységet ma még nem lehet megvalósítani és a Tardieu-terv csak ennek a nagy egységnek a kezdetét jelenti, hiszen a cél tulajdonképpen a dunai államok határain és az európai egységre tendál.

— Politikailag is természetesen nagy jelentősége lenne a Tardieu-terv megvalósításának, mert hiszen közelebb fogja hozni az országokat és hozzá fog járulni az ellentétek elsimításához. Másrészt ez az egyedüli útja a nemzetiségi és a kisebbségi kérdések megoldásának. Mert ez a terv nemzetközi gazdasági egy ségre törekszik, amely nem a határok kitolására, hanem azok leépítésére irányul.

Csehszlovákia nem fog akadékoskodni

— A fiatal román generációban már feltétlenül megvan ez a tendencia. A világháború után két egység közé ékelődött Európa. Nyugaton Amerika, Keleten pedig a Szovjetunió áll és ebben a helyzetben teljesen lehetetlen az eddigi politikának a fenntartása és parancsoló szükségesség egy egységes európai frontnak a kialakulása is.

Az újságíróknak Csehszlovákia tartózkodó magatartására vonatkozó kérdésére Gafencu a következőket mondotta:

— Csehszlovákia minden valószínűség szerint csatlakozni fog a konföderációhoz. Benes igen okos politikát folytat, mert hiszen ma még szemben találja magát az agrárpárttal, amely a csehszlovákiai mezőgazdaság érdekeit félti. Az ipari termelés azonban sokkal jelentősebb Csehszlovákiában és ha ennek érdekei kívánják a konföderációt, úgy kétségtelen, hogy Csehszlovákia magáévá fogja azt tenni.

Az újságíróknak a belpolitikai helyzetre vonatkozó kérdéseit Gafencu udvariasan elhárította magától és kijelentette, hogy most nem foglalkozik belpolitikával.

Gafencu Grigore szeptember 27-én az ipari és kereskedelmi kamara nagytermében előadást tartott a dunai államok közeledésének problémájáról. A kamara nagytermét este hét órakor már zsúfolásig töltötte meg a hallgatóság. A nemzeti parasztpárt ismert vezetői között ott láttuk dr. Moldovan Valert, dr. Pop Ionelt, dr. Socol Aurelt, dr. Tilea Viorelt, dr. Nemes Simiont, stb. Szép számmal vonultak fel az előadásra román és kisebbségi egyetemi hallgatók is, akik előtt fél nyolckor tartotta meg érdekes előadását a volt államtitkár.

KÖZGAZDASÁG

Nem semmisítik meg a város jelzalogokat

Argetoianu nem engedi megszavaztatni a parlamenti iniciatívából benyújtott törvényt

Bucuresti-Bukarest, április 6. A bankszervezetek delegátusai állandó tárgyalásokat folytatnak a kormánnyal a bankok értekezletén körvonalazott kívánások teljesítéséről. A küldöttség mindaddig Bukarestben marad, míg megfelelő eredményeket produkálni nem tud.

A Városi Jelzaloghitelintézet vezetősége tegnap megjelent Argetoianu

pénzügyminiszternél, aki előtt aggodalmának adott kifejezést a városi jelzalogok leszállításáról szóló törvényjavaslattal szemben, amelyet a minap több képviselő parlamenti iniciatívából a kamara elé terjesztette. A pénzügyminiszter közölte a küldöttséggel, hogy nem volt tudomása erről a javaslatról, amelyet a parlament nem is fog megszavazni.

Ujra Montague Norman lett az Angol Bank kormányzója. Londonból jelentik: Montague Norman az Angol Bank kormányzójává újraválasztották. A bankkormányzó 1920 óta tölti be ezt az állást s most választották meg tizenharmadszor.

Kilenc és félmillió szociális biztosításra szoruló van Angliában. Londonból jelentik: Március végén a 16 és 64 éves életkorúak közül 9 és félmillió alkalmazott szerepelt a szociális biztosítási kimutatásokban.

Ujból megindulhat a faexport Franciaországba Romániából. Párisból jelentik: Olaszországból, Romániából, Magyarországból és Jugoszláviából új-

ra megindulhat a faexport Franciaországba a második negyedévre engedélyezett kontingens keretein belül.

A szovjet nikkelpénzeket bocsájt ki. Londonból jelentik: A szovjet nikkelpénzeket bocsájtott ki az állandó aprópénzhiány kiküszöbölése érdekében.

Amerikai hírek. Newyorkból jelentik: A tőzsdén az a vélemény alakult ki, hogy a helyzet végleges javulására csak akkor lehet számítani, ha intézkedéseket foganatosítanak a besszpekuláció megrendszabályozására és ha a kereskedelem és ipar helyzete is javulni fog. Amerikában a Farm Board készleteiből 40 millió bushel búzát juttatnak a munkanélkülieknek.

Kezdők részére:

100 uiságcikk alapján románul

a legalkalmasabb arra, hogy a nyelvet játssza könnyűséggel, szórakozva, minden eddigi rendszertől eltérő módszerrel elsajátítsa a román nyelvet. E munka egyszeri átolvasása révén bárki megtanulhat helyesen románul írni, olvasni, elsajátítja az államnyelv szellemét, fordulatait, nyelvtani szerkezetét, gyakorlati szókincse pedig arra képesíti, hogy a legszükségesebb mindennapi beszélgetésben helytállni tudjon.

Eddigi árát mélyen lezállítottuk,

most csak 150 lej az UJ KELET könyvostályában

Legszebb tartós fényű kemény gallér az „UNIO“-nál készül

Ajánlunk elsőrendű פטר של פטר

ITALOKAT

u. m. asztali, valamint különleges: Delevar, Rizling, Muskotály borokat. Árak már 6.50 lejnél kezdődnek. Továbbá פטר של פטר szilvórium és borpárlat legolcsóbban. Megrendelések Csengeri céghez Simleul-Silvaniei

Rafael Schermann, a híres grafológus kolostorba akarja összegyűjteni az öngyilkosjelölteket

Mig a járványok, különösen pedig a kolera és a pestis ellen az emberiség olyan hatalmas erővel vette fel a küzdelmet, hogy ma már nem veszélyeztetik az emberiséget, az ujkor egyik legveszedelmesebb járványának, az öngyilkosság járványának leküzdésére senki sem gondol. Rafael Schermann grafológus a következő cikk keretében fejti ki, hogy a pszichografológia segítségével hogyan lehetne felvenni a küzdelmet az öngyilkossági járvány ellen.

Az öngyilkossági járvány magán viseli a járványos megbetegedések valamennyi tünetét, csak éppen a rendőrséget és az egészségügyi hatóságot ennél a járványnál a népjóléti gondoskodás, főleg pedig a pszichológia és a pszichoanalízis pótolják. Ezenkívül talán szabad a pszichografológiának is felajánlania szolgálatait a modern járvány leküzdésére.

Az öngyilkossági járványszerű esetek neg görbéje az utóbbi időben veszedelmesen emelkedik. A diáktól kezdve, aki fél a bukástól, a bukkott kereskedőig és a boldogtalan szerelmesig, mindenki azt állítja magáról, hogy „nem tud beilleszkedni a mai időkhöz“. Itt látjuk magunk előtt Kreuger gyufakirály öngyilkosságát, dr. Meurer jénai táblabíró öngyilkossági tragédiáját, a férjnélküli anya megrendülő drámáját, aki évek óta kenyér nélkül áll és ezért pusztítja el önmagát és három gyermekét, mert utban van a negyedik gyermek. A sor egyik végén az a férfi áll, aki milliárdokkal zsonglőrösködött, másik végén pedig a proletáraszony, aki nem tudja lefizetni a házbért.

A gyakorlati emberbarát beszél belőlem, amikor a nagy nyilvánosság elé viszem gondolatomat: otthont kell teremteni a zilált emberek számára, akik nem találhatnak más kiutat lelki válságukból, mint a halálba való menekülést. Menhelyeket kell teremteni a lelki hajléktalanoknak. Ugy laktának ezek ebben az otthonban, mint a kolostorban, az előítéletek az otthon falain kívül maradnának. Megint nyugalom költözne be a megkínzott szívekbe s talán felébredne bennük az akarat, hogy felépítsék a hidat vissza az életbe. Őnként kívánczik javaslatommal szemben az a kifogás, hogy ahol anyagi gond és nyomor okozza az életuntagságot, ott a pszichoterápia aligha segíthet. Aki ezt állítja, az megfélemledik arról, hogy nem a gazdasági összeomlás, nem is annyira a hivatalos kudarc, vagy más hasonló ok kergeti az embereket az öngyilkosságba, hanem ezek az előzmények csak megteremtik a lelki diszpozíciót erre a kétségbeesett cselekményre. Ha a lelki diszpozíció megjavul úgy a meggyógyult ember esetleg könnyen megbirkózik a helyzettel, amit a kétségbeesett áldozat lehetetlennek tart.

Egy másik kifogás: ha valaki sorsával, vagy viszonyaival elégedetlen, nyomban kérni fogja a felvételt ebbe az otthonba — valósággal meg fogják rohazozni az öngyilkosok szanatóriumát!

Eppen ennek a megakadályozására lenne alkalmas a pszichografológia, amelynek segítségével minden visszaélést meg lehetne előzni. Az öngyilkosok szanatóriumába csak azokat bocsátanak be, akiknek írása elhatározott akaratot árul el az öngyilkosságra. Az írás pedig nem hazudik.

Az öngyilkosság járványával szemben tervszerűen kell felvenni a küzdelmet, csak úgy lehetne megakadályozni annak továbbterjedését, ha a járvány által veszélyeztetetteket elkülönítjük és kigyógyítjuk.

A belügyminiszter Románia

Nagyvár károsult

Bucuresti-Bukarest miniszteriumhoz írt 70 éve nem szág területén, még Beszarabiában, ahol

a Dnyeszter gázviz elöntötte a

A kormány azonnali segílyt utalt ki Bukarest külvárosos lakót ki ből. A hatóságok vannak.

A nemzetközi tificion át közleke

Csernovitz és lál

Lengyelországra tésünk.

Soroc aradá

Rascanu tábor

Kolo

Cluj-Kolozsvár let után.) A hártan szerdán reggel virradtak Kolozsreineken lakosok keddén este hét órák tájfélokát, dött a víztömeg, az árvízkatavár felől. Szerd volt és az elhagyása is lehetett után négy óra tímeteres emelkeban nem jelentészerdán napon se összeomlás nem

Az árvízkatasmár elmúlt és megnyugtató területeken azonban lesz a közlecsak több nap és az utak pedilátványt nyujtat

Kolozsváron károkat okozott a Dermata bőrporellangyárát a Perry autósgyárat, a Vasó villanytelepet miatt tetemes megrongálása, tulása és a melárasztása köv gazdasági károkat

Adóm

Tatar Coriolozsvári nyilatkozta, hogy az árvízlyét eszközöl kijelentette, hogy kér az árvízkat

Az árvíz elv séggel bír, meg forgalom a volt.

Nagyvár adán délután és a vonat hat

A szamosvolgyzatiánul rossz, tai folynak. A

A belügyminisztérium megállapítása szerint hetven év óta nem volt ilyen árvíz Romániában

A Dnyeszter kiöntött és úgy a román, mint az orosz partvidéket elárasztotta

Ötmillió lejt utalt ki a kormány a Dnyeszter elpusztított gátjainak helyreállítására. Erdélyben mulóban van az árvízveszedelem és a főbb vasutvonalakon megindult a forgalom

Nagyváradon kommunista tüntetés tört ki az árvíz károsultjai között

Bucuresti-Bukarest, április 6. A belügyminisztériumhoz érkezett jelentések szerint 70 éve nem volt olyan árvíz az ország területén, mint most. Erdélyen kívül még Beszarábiában katasztrófális a helyzet. ahol

a Dnyeszter gátjai tönkrementek és a víz előntötte a folyó egész partvidékét.

A kormány azonnal 5 millió lej rendkívüli segélyt utalt ki a gátak helyreállítására. Bukarest külvárosában is magas a víz és számos lakót ki kellett menteni a házakból. A hatóságok állandó permanenciában vannak.

A nemzetközi vonatok Temesvár—Curcion át közlekednek.

Csernovitz és Kisenev teljesen izolálva vannak.

Lengyelországgal nincs vasuti összeköttetésünk.

Sorocat előntötte a Dnyeszter áradása

Rascanu tábornok beszarábiai kormány

Kolozsváron visszahúzódott az ár

Cluj-Kolozsvár, április 6. (Az Uj Kelet tud.) A háromnapos árvízkatasztrófa után szerdán reggel már teljes nyugalomra virradtak Kolozsvár árvízszűrtté városrészeinek lakói. A Szamos és a Nádas kedden este hétkor elérték keddi emelkedésük tetőpontját és aztán lassan megkezdődött a víztömegek visszahúzódása. Reggel az árvízkatasztrófa elmúlt Kolozsvár felől. Szerdán mindenütt nyugalom volt és az elhagyott házak egyrészebe vissza is lehetett költöztetni lakóikat. Délután négy órakor Hidegzsamosról kétfelcsúszott a víz, ez azonban nem jelentett nagyobb veszélyt. A szerdai napon sehol újabb áradás és házszelemlás nem történt.

Az árvízkatasztrófa Kolozsváron most már elmúlt és Erdély többi városaiból is megnyugtató jelentések érkeznek. Az árterületeken azonban még mindig lehetetlen lesz a közlekedés, mert a víztömegek csak több nap után húzódnak el, a hidak és az utak pedig az árvíz után tragikus látványt nyújtanak.

Súlyos károkat okozott az árvíz

Kolozsváron az árvíz rendkívül nagy károkat okozott. Az egyes ipari telepeket a Dermata bőr- és cipőgyárat, az Irisz porcellángyárat, a Múasztalosárgyárat, a Perry autószerelőgyárat, a Dacia bőrgyárat, a Vasöntődet, a Gyufagyárat, a villanytelepet stb. súlyos üzemi zavarok miatt tetemes károsodás érte. A házak megrongálása, kertek, gyümölcsösök pusztulása és a mezőségen a termőföldek elárasztása következtében súlyos mezőgazdasági károk érték a gazdákat.

Adómentesség a károsultaknak

Tatar Coriolan erdélyi miniszter kolozsvári nyilatkozatában ígéretet tett arra, hogy az árvíz károsultak részére segélyt eszközöl ki, ugyanakkor pedig azt is kijelentette, hogy 1932-re adómentességet kér az árvíz károsultak számára.

Az árvíz elvonulása azért is jelentőséggel bír, mert a két nap óta szünetelő forgalom a vasutvonalakon helyre állott.

Nagyvárad és Kolozsvár között szerdán délután megindult a közlekedés és a vonatok átszállással lebonyolították a forgalmát.

A szamosvölgyi vonalon a helyzet változatlanul rossz, a vonal javítási munkálatai folynak. A CFR igazgatósága reméli,

zóna táviratozott a belügyminisztériumnak, hogy

Soroca teljesen víz alá jutott.

Az ár sokhelyen a házak ereszeig ér fel. Mindenütt csendőrség és katonaság dolgozik és ment, amit lehet.

Moissi, a világhírű német művész, akit ma este kellett volna Bukarestben fellépni, külföldön rekedt és nem tudott továbbutazni.

Csikmegyében óriási károk vannak

Balti és Orheimyékben igen jelentékeny a kár. Bukovinában, főleg Suceava és Rádautimegyék szenvednek az árvíz miatt. Erdélyben a Szamosvölgyén kívül

Alsófehér, Nagyküküllő, Brassó és főleg Csikmegyében okozott súlyos károkat a víz.

amely ezenkívül az Olt folyó menti községeket majdnem mindenütt elárasztotta. Nagy a kár a Barcaságban is továbbá Nagyvárad és Arad között, főleg Kisjenő körül.

Elvezethetetlen az ivóvíz

Az árvízben még egy kellemetlenség származott Kolozsvár lakosságára. Az ivóvíz az árvíz első napjától kezdve zavaros és olyan mellékeze van, mely miatt a víz valóban élvezhetetlenné vált. A városban a víz ellen rendkívül sok panasz merült fel és voltak olyanok, akik gyomorbántalmakat, a víz állítólagos megfertőzésének tulajdonították. A városban keringő hírekkel kapcsolatban Suceava vízművezérigazgató a következőket mondotta:

— Az árvíz ideje alatt a Szamos áradása valóban előntötte a vízmű területén lévő kutakat. Bár a vízmű igazgatósága azonnal megtette az intézkedéseket, nehogy az áradás következtében a piszkos szamosvíz a kutakba kerüljön, egészen kismennyiségű víz talajvíz alakjában mégis behatolt a kutakba.

A víz klórtartalma, de nem fertőző

— Miután feltételezhető volt, hogy az áradás vize fertőző bacillusokat is hoz magával, amellyel, hogy a vizet speciális szűrőkészülékek segítségével megtisztítottuk, megfelelő vegyi oldattal fertőtlenítettük is. A vizet klorizáltuk és

a legelőkíméletesebb tudományos módszerrel megállapítottuk, hogy az ilyen módon megtisztított víz baktériamentes.

Ilyen körülmények között a lakosoknak nincsen semmi aggodalomra oka, mert a víz tiszta és ha kellemetlen mellékeze is van, ezt csakis a klórtartalomnak lehet tekinteni. Egy-két napon belül már az a mellékeze is elmúlik és Kolozsvár lakossága tiszta ivóvizet kap a vízművektől.

Oradea-Nagyvárad, április 6. (Az Uj Kelet tud.) Míg Nagyváradon a Körös áradása megállott és további veszélytől a városban tartani nem kell a megyékben a hegyekről lezuhanó vizek újra elárasztották a községeket. Mezőtelegden harminc házat öntött el az ár, amelyek közül négy összeomlott. Jádvolgyén a Munduc-féle fatelep iparvágányának állomása mellett elhúzódó nagykiterjedésű faraktárból

a felhalmozódott fennnyiségét, 1500 köböl rönkfát mindenestől magával sodort az ár.

A kár óriási. A Munduc-fatelep munkásai a borzalmas árvízveszedelem elől a hegyekbe menekültek. A Remec és Bulc köz

ségek között vezető iparvágányt az árvíz elmosta. Szabolcs községben két ház összeomlott. Örvényben szintén két ház esett a árvíz áldozatául.

Ghica vármegyei preektus beutazta a Körösvölgyét és segélyeket folyósított az árvíz károsult családoknak. A Körösvölgyében az egész őszi vetést elpusztította az áradás, úgy, hogy az árvízszűrtté vidéeken egyáltalában nem számítanak termésre.

Az esti jelentések szerint Rév községben halálos áldozata van az árvízkatasztróának. Juhos Rózsi, a község utvonatán hőmpölygő áradatba esett. A víz a fiatal leányt elsodorta. Megmentését meg sem lehetett kísérelni.

Kommunista tüntetés lett az árvíz károsultak demonstrációjából

Nagyváradon a Pogánytelep lakói között kommunista vád nőtt ki az árvízről. Ullmann Sándor ismert munkásvezér a telepen beszédet intézett az árvíz károsultakhoz, hogy küldöttségben vonuljanak a városházára és árvízsegélyt követeljenek.

A rendőrség a helyszínen le akarta tartóztatni Ullmann, de a Pogánytelep lakói a letartóztatást megakadályozták.

Ullmann Sándor és Gyarmati Miklós ekkor nagy csoport árvíz károsultat a város háza elé vezettek és behatoltak az épület-

Déset kedden újra előntötte az ár, házakat rombolt össze, embereket súlyosan megsebesített

Dej-Dés, április 6. (Az Uj Kelet tud.) Désen kedden délután 3 órakor újabb víztömegek öntötték el a mélyen fekvő városrészeket.

A víz most olyan magasságig ért el, mely eddig még érintetlenül hagyott területeket is veszélyeztetett.

Délután 6 órakor két szamosmenti ház összeomlott.

a 3 ember akik a házakban hagytak

berendezések kiköltöztetésével voltak megbízva, súlyos sérüléseket szenvedett

Kórházba szállították őket.

A városban gyűjtőakció indult, hogy az árvízszűrtté uccáknak a külvilágtól elzárt lakói számára élelmet szerezzenek be. A legvesélyeztetettebb ponton 60 munkáscsaládot az éhhalál fenyegeti.

Budapesten általános munkássztrájk kirobbanásától tartanak

A napilapok vezetői tárgyalást kezdtek a szakszervezetekkel

Budapest, április 6. A napilapok képviselői érintkezést kerestek a nyomdászszakszervezet vezetőségével és felajánlották az intervenciójukat a Népszava betiltásának visszavonására, ha a nyomdai munkások az este folyamán munkába lépnek és a reggeli lapok megjelenését lehetővé teszik. A delegátusok tárgyalnak, de egyelőre még nem adták ki a szervezet részéről az utasítást, hogy a munkások vegyék fel a napilapok nyomdáiban a munkát. A helyzet további kiéleződéssel fenyeget.

munkássztrájk terve merült felfel mert a holnapi napra demonstratív

Olcsó könyvvásár

Kintemaerkes Váitól átlifogat 66 lej
Cocteau A párizsi flu 66 lej
Mikló Jenő: Madárka 66 lej
Szilágyi András: Az új pástor 98 lej
Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

általános munkássztrájk terve merült fel.

Ennek elhárítására a gyárilapok szövetsége tárgyalást kezdett a munkásság delegátusaival. Talán sikerülni fog a tervezett általános munkássztrájkot elhárítani.

A szentbernáthegyi barátok című dráma egy kolostori életből kerül bemutatásra az Építőmunkás mozgóban. Vasárnap, április 10-én fél 3, fél 5, fél 7 és 9 órakor. Hétfőn, kedden és szerdán 5 és 7 órai kezdettel. Főszerepekben: Anita Dorris, Carl de Vogt és Betty Bird. Műsor előtt a legújabb Híradó.

A határidőüzlet továbbra is tilos a németországi tőzsdéken. Berlinből jelentik: Az értéktőzsde vezetősége azokról az intézkedésekről folytatott eszmecsereket, amelyek életbeléptetése április 11-én, az értékpapírok hivatalos árjegyzésének újrabevetésekor szükségessé válnak. A határidőüzlet ez időponttól is tilos a németországi tőzsdéken.

של פסח
CUKOR
és minden néven nevezendő של פסח
fűszeraru kapható
Katz és Bernát
cégnél CLUJ, a legolcsóbb napi
áron
Telefon: 397. Telefon: 397.

be, ahol segélyt kértek. A rendőrség közbeléptével a tömeget eltávolították a városháza épületéből és eloszlásra szólították fel.

Ullmann ekkor beszédet intézett a tömeghez,

melyben arra buzdította az embereket, hogy ne oszlojanak szét, hanem továbbra is teljes eréllyel követeljék a segélyt.

Radovici szigurancaomiszár ekkor letartóztatta Ullmann és Gyarmati.

Mindketőt a központi rendőrségre kísérték, honnan csütörtökön teszik át őket az ügyészséghez.

Biharmegyei forgalmi zavarok

Biharmegye területén az árvíz olyan forgalmi zavarokat okozott, amelyre eddig példa még nem volt. Tehervonatokat Nagyváradról csak Szatmár felé indítottak el. A többi vonalon a közlekedés csak részben volt lebonyolítható. Kolozsvár felé egyáltalán nem indultak vonatok, Arad felé pedig csak Nagyszalontáig közlekedtek, rendkívül lassu menetbeség mellett szerdán délután Kolozsvár felé ment.

Szerdán d. u. Kolozsvár felé már két óra negyven perckor elindították az első vonatot és az esti órákban befutott a bukaresti személy is.

A kolozsvár-nagyvárad vonalon Garbo állomásnál átszállással bonyolítják le a forgalmat. Este már Arad felé is elindult az első személyvonat, mely Tamásda állomáson áll meg és innen átszállással szállítják tovább az utasokat.

észül

Az országos Irodagabella

A nagyváradi hitközség egyik volt vezető férfitől, aki az országos felekezeti életnek most is aktív tagja, kapjuk az országos Irodagabella ügyében a következő sorokat:

Nagy örömmel olvastam becses lapjukban, hogy az ortodox központi iroda a dési gyűlés által megszavazott Irodagabellát sürgősen a megvalósulás terére akarja vinni. Végre a sok beszéd után egy tett is fog következni. Végre megszűnik az a szegényes állapot: mert hihetőleg nem fog akadni egy hitközség sem, mely aktív, vagy akár passzív rezisztálni fog, hogy az ortodox zsidóság központi szerve tulajdonképpen kicsiny, de rendkívül nyomorúságos anyagi kérdések miatt nem tud feladatának eleget tenni. Örömmel üdvözlöm az Irodagabellát és hálás köszönetünk jár az Új Keletnek is, amely ebben a rendkívül fontos speciális ortodox zsidó kérdésben elterjedtségével, népszerűségével oly nagy támaszunk ebben a kérdésben, amely, bárán mondhatom, sokkal többet jelent még annál is, mint amennyit a gabella legteljesebb propagálói ebben látnak. Az iroda fenntartásának gondolai csak egy kis részlete azoknak a nagy feladatoknak, amelyeknek megvalósítására a zsidóság gondolni sem mer, mert visszariad a megvalósításukhoz szükséges áldozatoktól, holott mindezek a feladatok már régen meg lettek volna valósítva, ha a zsidóságban is tért foglalt volna a kollektivitás eszméje. A kollektivitás átérzése jelentené, hogy a száz, meg száz kisebb-nagyobb közösségre széttagolt, sőt még e kisebb közösségeken belül is széthúzó zsidóság egyesül a közösen megvalósítandó, közös érdekeket szolgáló feladatok érdekében.

Eddig minden tíz, husz lelket számláló zsidó közösség élte a maga külön életét, mindegyik egy-egy külön zsidó bolygócska volt, amelyik talán keringett a vonzás örök törvénye folytán a nagyobb bolygó körül, de vele sohasem találkozhatott, mert hiányzott belőle az együttes munka szükségességének érzete. Nem mondható, hogy ez a helyzet minden előny nélkül járt a zsidóságra, mert különösen a primitívebb időkben ezek a kicsiny közösségek a fókuszai voltak a zsidó érzésnek, amelyek a nagyobb, de zsidólanab központok káros hatásai alól is sikerrel tudták magukat kivédeni, éppen izoláltságuk által. Azonban a haladó technika a nagy üzemeket utólrétegetlen előnnyel ruházta fel a kisebb üzemek rovására és ugyanez lett a helyzet a hitközségeknél is. A kis üzemek kicsiny feladataira tökéletesek, nagy feladatok megvalósítására viszont teljesen képtelenek. A zsidóság kis üzeméi semmit sem tudnak abból megvalósítani, amire a legkonzervatívabb ortodoxoknak is szükségük van, ha csak nem akarnak alámerülni. Nemesak az ortodox iroda az a nagy feladat, amelyet az ortodoxia nagy üzeme tud csak fenntartani, de az iskola kérdés teljes komplexuma szintén csak a kollektív zsidóság által oldható meg. A Jesivák, a jövőendő ortodoxia életének forrásai, ma egy-egy áldozatkész hitközség szűkös terhet képezik, holott előnyeiket élvezni és élvezni fogja minden egyes hitközség, amelyből ifjak készülnek a Jesivákra, amely rabbít, metszöt, melamedot tart. Csak az erdélyi zsidóság egyetemes támogatása alapozhatja meg a Jesivákat anyagilag és remélhetőleg örökre, véget vehet annak a szegényes állapotnak, amely a Thóra tanuló ifjak legtöbbszörének külsejéről is leolvasható: kenyérgondok, nélkülözés, stb.

Ugyanígy a zsidó elemi és alsófokú középiskolái oktatás, amely a minimuma annak, amire egy kereskedő, iparos, vagy gazdálkodó zsidó ifjunak szüksége van. Egyetlen hitközségtől sem kívánható az, hogy egy ilyen iskolát egyedül tartson fenn, egyetlen hitközség sincs abban a helyzetben, hogy ipari, vagy kereskedelmi szakiskolát, zsidó tanítóképzőt fenntartsa a többiek javára. Ez az egyetemes zsidóság kötelessége és ha a zsidó elzárkózottság eszméjét az Irodagabella sikeresen áttör, úgy nemcsak ezt a kérdést, de még sok más égetően szükséges intézményt meg lehet valósítani. Már van erre példa is, nem is olyan messze tőlünk: a kolozsvári Zsidókórház. Ha jól tudom, alig négy éve, hogy a központi zsidókórház eszméjét egyes lelkes zsidó férfiak a zsidó lelkiismeretbe beleszuggalták. Néhai Sebestyén Dávid nagylelkű alapítványa volt a kiindulópont, de csak kiindulópont, mert a kórház csak úgy kerülhetett oly rövid idő alatt fedél

alá, hogy a Kórházegyesület vezető férfiai — és ez nagyrészen az Új Kelet érdeme is — a közudatba belevitték, hogy a kórház egész Erdély zsidóságának érdeke, ezért egész Erdély zsidóságának kötelessége is támogatni.

Az eredmény előttünk van és ezért fűzők én nagy reményeket az Irodagabellához. Ez az Irodagabella kell legyen a kiindulópontja az ortodoxia egységes feladatokra való tömörülésének és az iroda vezetőitől függ, hogy ezt a nagy célkitűzést mily módon viszik át a gyakorlatba. Hihetőleg ugyanaz az áldozatkész és ugyanaz a lelkesedés, amely a dési határozatot létrehozta, a delegátusokat oda haza is erélyes cselekedetre fogja ser-

kenteni és ha akadnának oly kis hitközségek, amelyek kényelemszeretettől vagy az áldozatkésznek eme minimális hiányából magukat kvázi a közösségből ki-rekeszteni óhajtják, úgy azokkal szemben helye van a legerélyesebb eljárásnak, az ultima ratióknak: kivánságuknak eleget kell tenni, őket az ortodoxia közösségéből ki kell felejteni.

Hiszem, hogy erre nem kerül a sor, mert a mostani nehéz idők sokkal több áldozatot és önmegtartóztatást kívánnak, mint az eddigiek, sokkal nagyobb összetartást. Kérem az Új Keletet, de kérem az irodát is, ne hagyják magukat az esetleges nehézségektől visszariasztani, folytassák munkájukat a zsidóság javára.

Az ir kormány megtagadja az Angliának teendő hűségesküt

Az ir válaszjegyzék feltűnő álláspontja

London, április 6. Az ir minisztertanács letárgyalta az Angliának küldendő válaszjegyzékét. Hir szerint a jegyzékben az ir kormány közli, hogy fenntartja a hűségesküt megtagadására vonatkozó álláspontját. Engedékenyebb

az ir felfogás a pénzügyi kötelezettségek tekintetében. De Valera és a reszortminiszter hajlandóknak nyilatkoznak arra, hogy Londonba utazzanak s megegyezést létesítsenek ez utóbbi kérdésben Angliával.

SZÍNHÁZ-FILM

Az Ex-hercegnő premierje

Péntek este lesz az Ex-hercegnő premierje. Az Ex-hercegnő szövegét Verneuil, a legnagyobbkerü francia vígjátékok szerzője írta, zenéjét pedig Ralph Benatzky szerezte. Fordította

Heltai Jenő. Három olyan név, amely mindennél többet mond.

Az Ex-hercegnőt Karácsonyi Ili, Keleti Aranka, László Andor, Felhő Ervin, Leővey és Réthely játsszák.

Szombaton d. u. 3-kor: Ifjusági előadás: Mosoly országa

Szombaton délután 3 órakor rendkívül olcsó ifjusági helyárrakkal a Mosoly országa kerül színpadra a diadalmas

eredeti szereposztásban. Bevezető előadást tart: Kende János.

A Magyar Színház heti műsora

Csütörtök este 9 órakor: Az utolsó éjszaka. 24 óra története, Clive Brook.)
Pénteken este 9 órakor: Ex-hercegnő. Operettujdonosság először! A budapesti színházi évad legszenzációsabb, legbrilliansabb, 100-szor adott operettujdonossága. Karácsonyi Lili, Keleti Aranka, László Andor, Felhő Ervin a főszerepekben. Premieré bérlet 26. sz. Sorozatszám 178.)

Szombat d. u. 3 órakor: Mosoly országa. (Lehár-operett, ifjusági előadás, nagyon olcsó helyárrakkal. Bevezető előadást tart Landa János. Sorozatszám 180.)

Szombat este 9 órakor: Ex hercegnő. (Operette ujdonság 2-odszor. Napi bérlet 25. sz. B. Sorozatszám 179.)

Vasárnap d. u. 10^{1/2} órakor: I. Moziboházatok. (Micky Maus, filmkabaré stb. II. Az a huncut keményseprő. (Gyermek operett-előadás, énekek, táncok. Nagyon olcsó matiné helyárrakkal. Páholy 5 személyre 80 lej, összes előadások 20 lej, összes erkélyülések 10 lej.) Sorozatszám 181.

Vasárnap este 9 órakor: Maricza grófnő. (Nagyon olcsó mozihelyárrakkal. Sorozatszám 182.)

Hétfőn este 9 órakor: Ex hercegnő. (Operette ujdonság 3-adszor. Napi bérlet 26. sz. A. Sorozatszám 183.)

A cluj Román Opera műsora

Péntek, április 8: A trubadur.
Vasárnap, április hó. 10-én (este): Rigolletto (Clujon) A. Sved a bécsi és budapesti operák baritonistájának vendég szereplésével.

Hétfő, április hó 11-én Búcaresti-i társulat.

Szerda, április 13: Az álarcosbál. (A. Sved, a bécsi és budapesti Opera baritonistájának közreműködésével.)

Péntek, április hó 15-én: Az eladott menyasszony.

Vasárnap, április hó 17-én (délután): Aida.

CORSO-MOZGO műsora

Csütörtök 3, 5, 7, 9 órakor: Szenzációs énekes vígjáték premier:
Péntek 3, 5, 7, 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7, 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor:

Házasság Rt. A világhírű énekes vígjáték, mely mindenütt óriási sikert aratott. Géczy Barnabás zenekarának kíséretével szórakoztatja a közönséget. Charlotte Susa, Hans Moser, Paul Morgan, Weraer Fuetterer és Georg Alexander, a legnépszerűbb bonviván 10 napig személyesen lépett föl darabjában a fővárosunkban nagy siker mellett. Műsor előtt a legújabb kínai híradó.

Színház-Mozgó műsora

Csütörtökön délután 3, 5, 7 és este 9 órakor: Premier! Az utolsó éjszaka (24 óra története) hangos Paramount attrakció 11 felvonásban, a főszerepekben: Clive Brook és Miriam Hopkins. Hangos kísérő műsor. Legújabb hangos híradó. Helyárrak: 10, 20 és 30 lej.
Pénteken 3, 5 és 7 órakor: Az utolsó éjszaka, hangos Paramount attrakció 11 felvonásban, a főszerepekben: Clive Brook, Miriam Hopkins. Hangos kísérő műsor. Legújabb hangos híradó. Helyárrak: 10, 20 és 30 lej.

SELECT-MOZGO műsora

Csütörtök 3, 5, 7, 9 órakor:
Péntek 3, 5, 7, 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7, 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor:
Rasputin. (Szent ördög). Mélyen megrázó hangos dráma, német párbeszédekkel, főszerepekben: Conrad Veidt és Charlotte Ander. Műsoron kívül hangos híradó.
Jön: Conrad Veidt legújabb nagyszerű hangosfilmje: Rasputin (A szent ördög).

URANIA-MOZGO műsora

Csütörtök 3, 5, 7, 9 órakor:
Péntek 3, 5, 7, 9 órakor:
Tied vagyok reggelig. Végtelenül bájos szalonvígjáték, főszerepekben: Jenny Jugo és Hermann Thiemig. Műsoron kívül a legújabb szenzáció: Micky Maus.

ASTRA MOZGO műsora

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor:
Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:
A szezon legnagyobb reprise 10 és 20 lejes repriz-helyárrakkal: Karamazoff Testvérek. Anna Sten és Fritz Kortner. Csak három napig!

APRÓ HIRDETÉSEK

A városból való elköltözés miatt jóformalmu fűszerüzlet berendezéssel és két szoba konyha komfortos lakás — ugyanott egy kisebb üzlethelyiség 700 lejért kiadó. Calea Traian 55. Értekezni a bodezaban.

Szénsav H_2O ortodox rabbi hechserével kapható Radiana Málnás-bái.

Arverésre kerül: 150 drb. értékes eredeti olajfestmény, Biedermayer-butorok (komód, szekrény, vitrin stb.) darabonként és kiköltési áron alul is, v. Unió és Rózsa ucca sarok, Transylvania Bank mellett üzlethelyiségben, 9-én, szombat d. u. 3 óráig.

Teljes üveges üzletberendezés olcsón eladó. Értekezhetni D'or illatszertár, Főter 6.

Ügynököt, ki a fűszereket állandóan látogatja, keresek jutalékra. Ajánlatokat „Consum” jellegre a kiadóba kérek.

Kiadó lakások május 1-re: 3 és 5 szobás I-ső emeleten, 1 és 2 szobás földszinten. Fischer üvegudvar, Regele Ferdinand 6. sz. házban.

Bizományi lerakatot, megyei képviselőt keres rövidáru engross üzlet. Ajánlatok „Rentabilis” jellegre a kiadóba.

Jömeneteli trafikhoz társulnék, vagy trafikhelyiséget keresek. Cim: Széchenyi tér 33. Globus.

Könyvosztályunkat átszervezzük

Ezért a raktáron levő könyveket olcsón kiárusítjuk:

- Német nyelvű könyvek:**
- Nathan Asch: Der 22. August (Gyönyörű vászonkötésben) 150 lej
 - Ludwig Lewicohn: Gegen den Strom (vászonkötésben) 180 „
 - Max Nordau: Erinnerungen 180 „
 - Mendele Moicher Sfurim: Schloimale 180 „
 - Leopold Hichler: Moses Mautner und Sein Sohn 90 „
 - Perez: Adam und Eva novellék 80 „
 - Jakob Klatzkin: Krisis und Entschcheidung kötve 60 „
 - Heinrich Margulies: Kritik des Zionismus I. II. kötet 40 „
 - Kreppel: Judentum und Judentum von heute 300 „
 - Roth: Hiob (gyönyörű vászonkötésben) 180 „
 - Buber: Die Jüdische Bewegung I. II. kötve 150 „
 - Josef Kastein: Sabbatai Zewi 150 „
 - Otto Abeles: Die Genesung (Gedichte) kötve 30 „
 - Sippurim Prager Sammlung: Jüdischer Legenden kötve 120 „
 - Gottlieb: Rabbinsche Legenden diszkötés 100 „
 - Edmond Fleg: Mosesdiszkötés 140 „
 - Mendele Moicher Sfurim: Die Mähre finom kötés 100 „
 - Fromer: Der Organismus des Judentums 50 „
 - Sammlung preisgekrönter Märchen und Sagen, kötve, 18 képpel 120 „
 - Weltsch: Zionistische Politik 40 „
 - Dr. Simon Ahron: Eines Juden Roman in Rumänien 15 „
 - Szállitjuk utánvétellel, vagy az összeg 60 portóköltség előzetes beküldése mellett (postabélyegben is.)

HIR

— Válságba jutottak Bernből jelentik: ten fogják megvitatni svájci szállodásoknak a tás ügyét.

— A Márvány-tenger hatalmas erdőtüzek vannak: Konstantinápoly a Márvány-tenger partján a poruszál hatalmas erdőtüzes igyekszik a pátát vetni.

— Buresch osztrák utazik. Bécsből jelentik: kedd délelőtt kára, amelyen a népszabadság jelentését Buresch szövetségi kan utazni.

— Bajorország nem káni követét. Berlinből for miniszterelnök elnökdemokrata követelészág szüntesse meg va

— A japán kormány deklarálni a Sanghaib verszüneti megállapodás: Ugy hírlik, hogy mány rövidesen végleg rálni a Sanghaiban légyverszüneti megállapkor akció kezd a ha hogy összehívandó nem cian vigyék dülőre a Ktelepek kérdését. Egyicrint Mandzsuriaiban ir japánok között újra északnyugati határvidé

— A budapesti Vá lőtte magát egy széke tanácsos. Budapestről liget egyik padján átló álták Varga Elemér szaki tanácsost, akinek polgármester panamájban távoznia kellett h műszaki tanácsos két megkísérelt öngyilkoss alkalmazott gyomormossék. Lehet hogy Vargokok merültek fel a s namaugyben, amely b eredményezhetett volna öngyilkossága okát.

— Mária királyné ud ki magát egy szélhámo tik: Simona Lahovari rálány udvarhölgye fe rendőrségen egy ismer az ő nevével visszaélve mosságokat követett e asszony egy szélhámo egész regátot bejárta bukaresti egyetemi vá gyűjtött. Allitóltag töb lejt sikerült ily módo böző hatóságoktól és

— Kommunista per előtt. Három tordai k ügyében mondott itele lozsvári itéletábla. A zúll Gergely Károly é 20-án államellenes rő tek, melyben fölhívtá met a földművesek sar re. Rozsos János cipé lással van vádolva és lasztások alkalmával tette magát a munká tordai törvényszék az tőtothavi fogházra ité felmentette a vád és nyel alól. A tábla he fórum itéletét.

— Mária királyné ud ki magát egy szélhámo tik: Simona Lahovari rálány udvarhölgye fe rendőrségen egy ismer az ő nevével visszaélve mosságokat követett e asszony egy szélhámo egész regátot bejárta bukaresti egyetemi vá gyűjtött. Allitóltag töb lejt sikerült ily módo böző hatóságoktól és

— Kommunista per előtt. Három tordai k ügyében mondott itele lozsvári itéletábla. A zúll Gergely Károly é 20-án államellenes rő tek, melyben fölhívtá met a földművesek sar re. Rozsos János cipé lással van vádolva és lasztások alkalmával tette magát a munká tordai törvényszék az tőtothavi fogházra ité felmentette a vád és nyel alól. A tábla he fórum itéletét.

— Kommunista per előtt. Három tordai k ügyében mondott itele lozsvári itéletábla. A zúll Gergely Károly é 20-án államellenes rő tek, melyben fölhívtá met a földművesek sar re. Rozsos János cipé lással van vádolva és lasztások alkalmával tette magát a munká tordai törvényszék az tőtothavi fogházra ité felmentette a vád és nyel alól. A tábla he fórum itéletét.

— Kommunista per előtt. Három tordai k ügyében mondott itele lozsvári itéletábla. A zúll Gergely Károly é 20-án államellenes rő tek, melyben fölhívtá met a földművesek sar re. Rozsos János cipé lással van vádolva és lasztások alkalmával tette magát a munká tordai törvényszék az tőtothavi fogházra ité felmentette a vád és nyel alól. A tábla he fórum itéletét.

— Kommunista per előtt. Három tordai k ügyében mondott itele lozsvári itéletábla. A zúll Gergely Károly é 20-án államellenes rő tek, melyben fölhívtá met a földművesek sar re. Rozsos János cipé lással van vádolva és lasztások alkalmával tette magát a munká tordai törvényszék az tőtothavi fogházra ité felmentette a vád és nyel alól. A tábla he fórum itéletét.

— Kommunista per előtt. Három tordai k ügyében mondott itele lozsvári itéletábla. A zúll Gergely Károly é 20-án államellenes rő tek, melyben fölhívtá met a földművesek sar re. Rozsos János cipé lással van vádolva és lasztások alkalmával tette magát a munká tordai törvényszék az tőtothavi fogházra ité felmentette a vád és nyel alól. A tábla he fórum itéletét.

— Kommunista per előtt. Három tordai k ügyében mondott itele lozsvári itéletábla. A zúll Gergely Károly é 20-án államellenes rő tek, melyben fölhívtá met a földművesek sar re. Rozsos János cipé lással van vádolva és lasztások alkalmával tette magát a munká tordai törvényszék az tőtothavi fogházra ité felmentette a vád és nyel alól. A tábla he fórum itéletét.

— Kommunista per előtt. Három tordai k ügyében mondott itele lozsvári itéletábla. A zúll Gergely Károly é 20-án államellenes rő tek, melyben fölhívtá met a földművesek sar re. Rozsos János cipé lással van vádolva és lasztások alkalmával tette magát a munká tordai törvényszék az tőtothavi fogházra ité felmentette a vád és nyel alól. A tábla he fórum itéletét.

— Kommunista per előtt. Három tordai k ügyében mondott itele lozsvári itéletábla. A zúll Gergely Károly é 20-án államellenes rő tek, melyben fölhívtá met a földművesek sar re. Rozsos János cipé lással van vádolva és lasztások alkalmával tette magát a munká tordai törvényszék az tőtothavi fogházra ité felmentette a vád és nyel alól. A tábla he fórum itéletét.

— Kommunista per előtt. Három tordai k ügyében mondott itele lozsvári itéletábla. A zúll Gergely Károly é 20-án államellenes rő tek, melyben fölhívtá met a földművesek sar re. Rozsos János cipé lással van vádolva és lasztások alkalmával tette magát a munká tordai törvényszék az tőtothavi fogházra ité felmentette a vád és nyel alól. A tábla he fórum itéletét.

— Kommunista per előtt. Három tordai k ügyében mondott itele lozsvári itéletábla. A zúll Gergely Károly é 20-án államellenes rő tek, melyben fölhívtá met a földművesek sar re. Rozsos János cipé lással van vádolva és lasztások alkalmával tette magát a munká tordai törvényszék az tőtothavi fogházra ité felmentette a vád és nyel alól. A tábla he fórum itéletét.

HIREK

Rosenthal tanár előadása a „Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesületben“

Cluj-Kolozsvár, április 6. A „Paul Ehrlich Orvostud. Egyesület“ a belorvostan egyik legkitünőbb bpesti mestere, Rosenthal Jenő dr. egyet. tanárt üdvözölhette előadóként ápr. 3-án tartott 30-ik rendes szakülésén. Rosenthal tanár nagyvonalú előadás keretében ismertette a gyomor és duodenalis fekély gyógyítási eljárásait. Valóságos élményt jelentett minden orvos számára egy olyan nagy belorvos értekezését meghallgatni e kérdésről, aki a modern ultratherapia módszereinek képzésében maga is jelentékeny részt vett és akinek a kérdéssel foglalkozó számos tudományos közleményét a külföldi szakirodalomban állandóan kufforásként idézik.

Rosenthal tanár több mint 3500 gyomorfekélyes beteg gyógyításából levont tapasztalatait ismertette és sorozatos röntgenfelvételekkel bebizonyította, hogy kisebb-nagyobb gyomorfekélyek egyszerű belgyógyászati módszerekkel és gyógyszerekkel rövidebb-hosszabb idő alatt teljesen meggyógyíthatók. A gyógyszerek közül kitűnő hatású a jól adagolt novotropin és a sevenal. ellenben nem szereti sem a Merck-féle Magnesiumperhydrolt, sem a drága Wander-féle Alucolt, amelyeknél sokkal jobb egy helyesen összeállított olcsó alkalkus por.

Az egész előadást a nagy klinikai tapasztalat, a szabatos rendszeresség, a hibás nézeteket tapasztalati érvekkel leszerelő világos okfejtés és a nagyszerű rethorikai készség jellemezte. Hatalmas vetített táblázaton rendszerbe

foglalva sorakoztatja fel a legkülönbözőbb gyógyszeres és másfajta általa alkalmazott és ajánlott gyógyítási módszereket, amelyeknek egymással kombinált gondos követése az esetek feltűnően nagy részében a végleges teljes gyógyulást biztossággal kílátásba helyezi. Másrészt reámutat a betegek rossz szokásaira, könnyen leküzdhető életmódbeli hibákra, amelyek a gyomorfekélyek begyógyulását gátolják és amelyek a gyógyítás eredményességének és a fekély kiújulásának megelőzése érdekében föltétlenül kiküszöbölendők.

Végül pontosan és félreérthetetlenül meghatározza azon indikációkat, amelyek a gyomorfekélyek és azok következményei eseteiben sebészeti beavatkozást követelnek.

A szakülésen résztvevő orvosok óhajára Rosenthal tanár programon kívül még az epehólyagbetegségek legújabb vizsgálati eljárását, az u. n. cholecystográfiát is föltötte tanulságos módon ismertette.

A nagynevű vendégnek dr. Goldberger Ede a P. E. O. E. elnöke meleg szavakkal köszönte meg az elhangzott közel kétórás tökéletes előadásokat. az egyesület és az összes jelenlévő orvosok nevében. Cluj és vidéke magyarnyelvű orvosai kevés kivétellel jelen voltak és a spontán előtört szeretet érzésének, amelyet Rosenthal professzor közvetlen megnyerően kedves modorával is kiváltott, hosszantartó tapsal adtak kifejezést.

—Allami kezelésbe veszik a bukaresti rádiót. Bukarestből jelentik: Valcovici közlekedésügyi miniszter törvényjavaslatot készít a rádió állami kezelésbe való átvételéről.

— Felmentették a gyermekgyilkos parasztasszonyt. Érdekes felmentő ítéletet hozott a tábla kedden délelőtt egy gondatlanságból elkövetett emberölési bűnyben. A vádlott egy kőrösbányai parasztasszony. Rafila Plesa, aki 1931 februárjában egy egész napra otthon hagyta négyhetes csecsemőjét. A gyerek közel a kályhához, egy fabölcsőben feküdt, mely csakhamar tüzet fogott és elégett. Miután az anya egy Ana Haiduc nevű parasztasszonyra bízta a gyereket, nem találták hibásnak a gondatlanságból előidéztet halál bűnében és az első fórumon felmentették. A ábla helybenhagyta a törvény szék ítéletét, melyet az ügyészség a maga részéről megfellebbezett.

Olcsóbb lett

—Harc a romániai nők polgári jogaiért. Bukarestből jelentik: Pop Valer dr. igazságügyminiszter ígéreteu tett egy feminista nőkből álló delegációnak arra, hogy még a jelenlegi parlamenti szesszióban törvényjavaslatot fog betervezni a nők polgári jogainak kiterjesztésére vonatkozólag. A feminista mozgalom vezető női most igyekeznek az összes politikai pártok hozzájárulását megszerezni a javaslatához. Egy nödelegáció, amelynek tagjai Kalypso Botez, Ella Negruzi, Maria Pop és Paximade Ghelmegeanu asszonyok voltak, felkereste ma délelőtt Mihalachet, akitől a nemzeti-parasztpárt támogatását kérték. Mihalache kijelentette, hogy a nemzeti parasztpárt képviselői teljes erejükből támogatni fogják azt a törvényjavaslatot, amely a férjes nő jogi kapacitását mondja ki.

— Kezdődő érelmeszesedésnél a természetes „Ferenc József“ keserűvíz úgy az alhasi pangást, mint a renyhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást lecsökkenti. A gyakorlati orvostudomány vezetési a Ferenc József vizet azért becsülik olyan nagyra, mert ez gyorsan és enyhén módosítja a szervezetre annyira fontos gyomor- és bélműködést. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Leszállította a tábla a besztercei antiszemita verekedők kártérítési igényét. A kolozsvári ítélőtábla második tanácsa szerdán délelőtt hirdette ítéletét a feltűnést keltő sajtóperben, amelyet annakidején Dragulinescu kapitány, Bichigeanu, a besztercei állami középiskola igazgatója és Sandu Manoliu tanítóképzési igazgató indítottak a Bistrizer Deutsche Zeitung, illetőleg tulajdonosa, Zikeli Gusztáv ellen. A Bistrizer Deutsche Zeitung egy antiszemita verekedéssel kapcsolatban súlyos vádakot emelt a három férfi ellen. A

az Ursus sör

kolozsvári törvényszék első fokon rágal mazás büntetésében elmarasztalta a laptulajdonost, akit a magánvádlókkal szemben száz-százezer lejes kártérítés kifizetésére kötelezett Fellebbezés folytán a per a múlt héten került a tábla elé. A szerdán kihirdetett ítélet a rágalmazás büntetését igazoltnak látta, ugyanakkor azonban jelentékenyen leszállította a törvényszék által megítélt kártérítési összeget. A tábla döntése szerint Zikeli a magánvádlóknak fejenként 20 ezer lejt köteles kártérítésképen megfizetnie. Xantoul Constantin ügyvéd az ítélet ellen súlyosbírást fellebbezett.

ARTIN hashajtót kérjen orvosától.

שׁוּ פֶּחַח
CUKOR
besztercei ort. közp. iroda
hechserrel, továbbá
mindenfélé
fűszerárak
engrosban és detailban kapható
Léb lívérek
CLUJ

NAPRÓL NAPRA

Az asperini repülőter felett a berlin-prága-bécsi légi járat egyik utaszállító repülőgépe motorja kigyulladt. A pilótának ennek ellenére sikerült az égő géppel földre szállani. A gép két utasa és piótája sértetlenül szállottak ki a gépből. A repülőter tüzoltósága nyomban hozzáfogott a tűz eloltásához, de az erős szélben a tetraklor-gáz, amelyet az oltáshoz használtak, hét tüzoltót megmérgezett. Ezeket kórházba kellett szállítani. A gép előre üzemképtelen.

Az új légi utvonalon, London és Prága között ma az utasszállító repülőgépek egyike rekordot állított fel. A gép 4 óra 5 perc alatt jutott el Prágából Amszterdamba.

Az egyiptomi kormány jóváhagyta a Kairótól Szeuizig létesítendő betonut terveit, amelyen kizárólag gépi járművek fognak közlekedni.

Angliában a főbb vonalakon aluminiumból készült villamoskocsik közlekednek. Az új típusú kocsik gazdaságosabb helykihasználást és nagyobb megterhelést tesznek lehetővé.

A Fox filmgyár a közeljövőben Noel Coward író darabjait vízi hangosfilmre, amelyeket kétféle dollárért vásárolt meg az írótól.

A skót whiskygyárak megkezdték szállításaikat Finnországba. A hónap folyamán 75 ezer palack whiskit kell eljuttatniuk a finn repülőkhöz.

Newyorkon át érkezett jelentések szerint az olimpiai ékezős versenyekre a következő nemzetek adták le nevezéseiket: Anglia, Belgium, Egyesült Államok, Franciaország, Hollandia, Kanada, Magyarország, Németország, Olaszország és Svájc.

Newyorkból jelentik: A világon 64 ezer mozgóképszínház működik. Számuk egy év alatt kétezerrel szaporodott. Az Egyesült Államokban a mozisok száma 22 ezer s ezek közül 13 ezerben adnak elő hangosfilmet.

Számos mérnöke és szerelője a Skoda-gyárnak Oroszországban szerelik fel a turbinákat. Newyorkból jelentik: A Skoda-gyár által szovjetterületre szállított turbinákat a csehszlovákiai gyár mérnökei és mechanikusai szerelik fel. Számos mérnök és szerelő hetek óta Oroszországban tartózkodik s végzi a turbinaszerelés munkáját.

Sora

Válságba jutottak a svájci szállodások. Bernből jelentik: Közlekedési kérések megvitatni a válságba jutott svájci szállodásoknak adandó segélynyújtás ügyét.

Sora

10 és 20 gramozoff. Kört.

EL

att jófor és két ugyanlejt ki bodezá.

hechseré.

ékes erebutorok darabon. v. Uniónia Bank szombat

s olcsón

llandóan anlatokat érek.

és 5 szö

lele Fer-

épviselő

Ajánla- bba.

ék, vagy

széchenyi

kat

olcsón

vek:

Gyö- 150 lej
180 „
180 „
oi- 180 „
er 90 „
t 80 „
a 60 „
m 40 „
300 „
stés- 180 „
g 150 „
150 „
e- 30 „
i- 120 „
n 100 „
e 140 „
100 „
1- 50 „
18 120 „
40 „
n 15 „
összeg és
e mellett

Legnagyobb központi szálloda

GRAND HOTEL

BUCURESTI CALEA VICTORIEI

Példás tisztaság, modern komfort. Szobák 150 lej/fő!

UJ KELET Legújabb hírek

Április 15-ig meghosszabbították a parlament ülésszakát

Singer erélyesen rendreutastotta Cuzát, aki ismét a zsidó vallást gyalázta a kamarában

A zsidó képviselők hiába kérik a kamara elnökét, hogy lépjen fel Cuza vallásgyalázó kijelentéseivel szemben. Foilyk a kamarában a szeszmonopólium vitája

Bucuresti-Bukarest, április 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délelőtti ülésén folytatták az aviatikai törvényjavaslat vitáját. Trancu-Iasi kéri, hogy a repülőbélyegekből befolyó összeget fektessék új beruházásokba és ne adósságokat fizessenek belőle.

Stefanescu Amza hadügyminiszter kifejti, hogy előbb hangárokat fognak építeni és a felszerelést kiegészíteni.

Igen sok az alminiszter

D. R. Ioanitu javasolja, hogy a belföldön előállított anyagokat feltétlenül itt vásárolják a repülőgép-gyártás céljaira is. A javaslatot elfogadják. Megszavazzák azt is, hogy a repülőalap felosztásánál kizárják a bélyegeket kezelő „Discom” képviselőjét.

Trancu-Iasi azután hangsúlyozza, hogy főleg az alminiszteri állásokat kreáltak és ezeket is meg kellene szüntetni, nem hogy még egy aviatikai alminisztert is kinevezzenek. Franciaországban éppen most szüntették meg ezt a minisztériumot, nálunk most kezdik a takarékoskodás ilyen formáját.

A kamara a javaslatot általánosságban megszavazta.

A szenátusban Banciu kéri, csináljanak rendet a nyugdíjpénztárnál, ahol nem intézik el a nyugdíjkérvényeket, viszont olyanoknak szavaznak meg nyugdíjat, akiknek nem jár.

Az árvizkárosultakért

Valcovici miniszter utal az állam sulyos helyzetére, reméli azonban, hogy a folyamatban lévő tárgyalások eredményre fognak vezetni, úgy, hogy kifizetik a hátralékokat és azonnal pontosan fogják fizetni az illetményeket.

Rusu-Abudeanu tiltakozik az újságportó felemelése ellen.

Valcovici ígéri, hogy interveniálni fog.

Urcia az árvízszüntetési lakosság segélyezését kéri.

Valcovici szerint a kormány már kiutalt 5 milliót a gátak kijavítására és gondoskodni fognak az árvizkárosultak megfelelő támogatásáról.

A kamara délutáni ülésén Pop Valer igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a férjes nők polgári jogainak kiterjesztésére.

Iorga miniszterelnök felolvasta az ülésszakot április 15-ig meghosszabbító királyi dekrétumot.

Cuza napirenden a szeszmonopólium javaslatához szól hozzá. Először is a pártok ellen rendez kirohanást és üdvözlözi a kormányt és Iorga miniszterelnököt, mint olyanokat, akik zintén a pártok ellen küzdenek.

Amikor Cuza beszél

A törvényjavaslatot veszedelmesnek látja. Ő már nagyon régóta követeli a szeszmonopóliumot, mert hiszen a zsidók által gyártott szesz a nép pusztulását idézi elő. Polemizál Lucian szo-

A mai kor izgalmas regénye

Török Sándor Az idegen város két kötet 446 oldal 210 lej Lepagenál Kolozsvár. Vidékr postán utánvétellel franco. Kérje az új könyvek jegyzékét Lepagetől.

ciáldemokrata képviselővel, aki keddi beszédében a gyárak teljes államosítását kívánta az alkoholizmus teljes letörésére, bizonyos átmeneti idővel. Követeli, hogy a gyárakat és a kocsmákat azonnal vegyék ki a zsidók kezéből.

Bratescu államtitkár hangoztatja, hogy az ipari szesz kevésbé mérgező hatású, a gyárak kötelesek a szeszt finomítani.

Cuza: Ön naiv. Nem látja, hogy a fogyasztás ötezer vagonról harminckettőre esett? A különbséget nem nagyon finomították meg.

Radu Matei: Ez a nemzeti parasztpárt műve.

Cuza szerint az őtestamentum azt parancsolja a zsidóknak, hogy ne egyenek döögöt, hanem adják az idegenek-

nek. A döög mérgező, a szesz is mérgező és a zsidók ezt adják az idegen népnek.

Az étvendben van a hiba

Singer: Ezek nevetséges mesék. Mondja csak, honnan veszi őket?

Lucian: Cuza ur, ön negyven éve mondja ezeket a meséket, de senki sem veszi komolyan. Változtassa meg az étvendjét.

A cuzisták tiltakoznak, Cuza mérgesen kiáltja: a zsidó vallás aljas, amely az emberek meggyilkolását tűzi ki célul.

Singer: Elnök ur,

vonja felelősségre Cuzát azért, amit mondott és ne engedje meg.

Miért morzsolódott le a dollár árfolyama?

A bizalmi válság kezdte ki a sokszorososan lefedezett amerikai valutát

Newyork, április 6. Pénzügyi körökben a dollár legutóbbi árfolyamlemorzsolódását élénken kommentálják. Megállapítják, hogy technikai szempontból az amerikai valuta változatlanul erős, ez azonban nem tudta megakadályozni, hogy az általános bizalmi válság el ne érje az Egyesült Államokat is. Ez a bizalmi válság idézte elő az 1931 októberi pánikot, amikor alig tizenöt nap alatt 500 millió dollárt meghaladó értékű aranyat vontak ki az Egyesült Államokból. Ez az aranyvesztés megzavarta a dollár eladdig közel 100 százalékos aranyfedezetét. A legutóbbi napokban történt árfolyamcsökkenés már akkor bekövetkezett volna, ha a Federal Reserve Bank másfél százalékról három és félszázalékra nem emeli azonnal a visszaleszámitási kamatlábat. S ha nem sikerül Franciaországot rávennie, hogy ne vonja vissza az amerikai piacról közel 600 millió dollár értékű devizáját.

Az Egyesült Államok aranystokja 3 milliárd 67 millió dollárról 2 milliárd 967 millió dollárra esett vissza, a látra szóló kötelezettségek fedezeti aránya pedig 83,5 százalékról 67,6 százalékra. A törvény csak 40 százalékos aranyfedezetet ír elő ugyan a dollárbankjegyek számára, de nem kell elfelejteni, hogy ezen a 40 százalékon felül a bankjegyeket a Federal Reserve Banknál leszámitott ke-

reskedelmi papírok és állami alapok fedezik. Egy legutóbbi pénzügyi reform értelmében, amelyet a defláció leküzdésére hoztak, a Federal Bankok a többi bankoknak olyan papírosokra is folyósíthattak előlegeket, amelyek addig nem voltak bankszerűek. Ezenfelül a dollár fedezetének tekintettek olyan állami alapokat is, amelyek addig ki voltak zárva a fedezeti stakkból.

Ez a legutóbbi intézkedés, amely közel egymilliárd dollár értékű aranyat szabadított fel, még mindig nem volt elegendő ahhoz, hogy az egyre fokozódó arany kéréseknek simán eleget tehessenek a szövetségi bankok. Amerika lakosságának bizalmatlansága nap-nap után fokozódott, úgy, hogy z otthon teaurizált bankjegymennyiség 1 milliárd 481 millió dollárról (1931) 2 milliárd 662 millió dollárra emelkedett. Az amerikai publikum pánikhangulata annál is különösebb, mint hogy az Egyesült Államok költségvetési deficitje nem érintheti a dollár kursusát. A Reconstruction Finance Corporation-t azzal a céllal teremtette meg a kormány, hogy megkönnyítse a hitelműveleteket. Leszámitották a visszaleszámitási kamatlábat is. A pénzügyi helyzet mégsem fog megjavulni, mindaddig, amíg a mai válságban oly nagy szerepet játszó pszichológiai elemek meg nem változnak.

Alig van könyv, mely nélkülözhetlenebb lenne, mint egy lexikon. De egy komplett lexikon eddig nehéz ezrekbe került s így csak igen kevesen szerezhették meg maguknak. Ezen a nehézségen segített a Génius könyvkiadó, egykötetes komplett magyar lexikonával. A

GENIUS KIS LEXIKONA

800 képpel, 64 műmelléklettel, 1615 oldalnyi terjedelemben a tudásnak egész tárházát nyújtja s miután egészen új kiadás, az intelligens olvasó megtalálja benne mindazt, amire olvasmányai és a gyakorlati életben szüksége van. S ami a legfontosabb, a „Génius Kis Lexikon”-át mindenki megveheti, mert az olcsó propaganda kiadása füzve csak

180 lej, egészségvásonkötésben, dus aranyozással 210 lej
Rendelje meg még ma, mert kevés példány van és elfogy.

Megrendelhető az UJ KELET könyvosztályában

Értesítem a n. é. közönséget, hogy áraitam a mai viszonyokhoz mérten leszállítottam. Szives pártfogást kér

Roth cipész Unio-u. 9.

hogy a mi vallásunkat így megsértse. Ha az elnök ur nem utasítja rendre, úgy ki kell jelentenem, hogy Cuza azzal amit mondott, infámiát követett el.

Lucian: Elnök ur, állapotunk meg abban, hogy ön vagy arra az állápontra helyezkedik, hogy Cuzának szabad azt mondani, hogy infámis a zsidó vallás és ekkor ezt konzekvensen le lehet mondani minden valásról, vagy ha nem, utasítsa rendre a szónokot.

Cuza megint hamisít

Cuza Singerhez fordul és elismétli azt az állítólagos idézetet, amellyel évtizedek óta próbálja a tudatlanokat megtéveszteni: „Tov se böggajim ha nog”...

Singer: Ez az idézet teljesen hamis. Az elnök nem utasítja rendre Cuzát. Cuza arról beszél ezután, hogy a Discom dohányelosztó vállalatnál nagy visszaélések történtek.

Mirescu: A szeszmonopóliumot Blank Arisztid fogja megkapni.

Cuza: Tegyen a miniszter kötelező ígéretet arra, hogy a szeszmonopólium nem fogják koncesszionálni.

Bratescu államtitkár: Nem gondolunk erre.

Cuza kéri a szesz és borszesz szindikátusok feloszlását.

Bratescu államtitkár: Ha szükség lesz rá, megtesszük. Ezek különben is magánszervezetek.

Azután Cuza az ellen tiltakozik, hogy zsidók vezessék a monopóliumot.

Radu Matei: Nem azok vezetnek.

Cuza végül javasolja, hogy a borten melök bankjának felállításához járuljon hozzá a kormány. Iorga kijelenti, hogy hozzájárul ennek a banknak a felállításához, majd kéri a képviselőket, hogy csütörtökön folytassák a szeszmonopólium vitáját az interpellációk helyett.

Interpellációk

Schina, a nyugdíjasok egyesületének elnöke emelkedik szólásra és egy levelet olvas fel, amelyet a nyugdíjgyesületől kapott. A levél a legélesebben aposztrofálja őt azért, hogy négy csütörtökön nem szólalt fel a parlament-ben interpellációját kifejthesse.

Lucian szociáldemokrata kéri, hogy a munkanélküliség kérdésében a legközelebbi ülésen Mirescu mondassa el interpellációját, amennyiben ő jelentette be ezt az interpellációt legelőször. A kamara ezután a szeszmonopólium vitáját folytatta, amelyhez D. Soimu és Irimescu szóltak hozzá.

A Haggibbor bucsuteája. A Haggibbor vasárnap délután rendezi szezonzáró teadélutánját a Palace különhelyiségében. A teadélutánon fellépnek a Palace bár táncosai és táncosnői és diszkót fehér műsorral fogják emelni a Haggibbor-teák hagyományosan élénk hangulatát.

Férfi kalopot

fest tisztít, formál és vasal olcsón FEHER, Str. Memorandului (Unió ucca) 21. sz., volt Redout

FRATERNITAS Könyv. és Lapkiadó K. nyomása Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (v. Brassai a.) 10. száza. Telefon 8-78

Taxa postală platte in numerar No. 224.716-929.

da Baron L. Pop (v. Telefon: 9-77. Elővonta 110, negyed 600, egészségre 12 havonta 1, negyed egészségre 10 dollár értékű valuta. Hír szerint. Az „UJ KELET” bányási zsidóság Cikkeink utánnor rás megjelölésére

anlla, az ideál

Az angol puritánok gyön találóan, hogy beszélnek, de val nek alatta. Az angol nemzeti erénye nem éles földkereségén avakban, költői fo hcs hiány, következ Vannak, akik dem képviselői mandát. Mások jogról és ig nek és busás össze enznótákat értenek. Constantin Danila, amarosszigeti börtö onnan írta meg a is”-át, ebben az ink títói mesterművében „Nemzetet” emleget. szép hazából csak egy ért vert hevesen a s hogy erőszakkal aka A nemzetet reprezent tokat pedig arra ha magántulajdon iránt talian nosztalgiaját. Most, hogy ez nem s tért a vasgárdához, a a demokrácia nevébe ban ugyanis még a képes volt és készpé Danila ujsütetű ideá Danilánál az ideál tőleg az ideál és az tulajdonba vett i egyet jelent.

Ebben a tekintetbe nem is az utolsó an akik a történelem szí kel szerepeltek.

Csakhogy az egyik nak nem — és Dani sikerült. Most a b felfedezte az az ideál szer jöpnézért elpár lamai egy Hazafi V esőségére válnának. szik, ismét a költői térbe a „rajongó” fi vagyunk győződve, nem is fog lelohadni ideál végre testet ne vagy képviselő, vag nos nem lesz. Esetle

De rá jár a ru

a kampókereszt egy listájára”. Hitler u sische Zeitung meg j: Hitlernek a saját megingott a pozíció, azért, mert a kam hadsergének tulny Strasser nevű uriem aki az egész pártha mus vizeire toltá át, reszes harcok m hirdették, hogy a m elésségei és az egéből egyedül a nemz magukénak.

Hitler jómaga ner za, hogy párthivein elveket vall, mert h Hitlerista program n tohuvabohu, amelye frázisoktól a legköz minden megfér egy ennek ellenére Hit ijedve, annak egész pénz, vagyis az ara nyos csodaszer, an Hitler szíve sokkal mint a pártprogram a rajnai nehézipar r tott a kampókereszt kezésére, mert az u frontál szemben tő tulajdon és a száz delmét.

és most ez a per nehézipar képviselői kell néznők. Hitlert tai árulták el, akik a dőseben egészen más mint a kékszemű és Ha nem Hitlerrel v mondhatnók, hogy figura, akik a saját

UJ KELET Legújabb hírek

Taxa postală
platite in numerar
No. 224.716-929.

da Baron L. Pop (vol
Telefon: 9-77. Előfiz
vonta 110, negyedév
600, egészévre 1200
havonta 1, negyedév
egészévre 10 dollár
értékű valuta. Hírde
szerint. Az „UJ KELET
bánsági zsidóság egy
Cikkeink utánnomra
rás megjelölésével

Április 15-ig meghosszabbították a parlament ülészeit

Singer erőiesen rendreutastotta Cuzát, aki ismét a zsidó vallást gyalázta a kamarában

A zsidó képviselők hiába kérik a kamara elnökét, hogy lépjen fel Cuza vallásgyalázó kijelentéseivel szemben. Folyik a kamarában a szeszmonopólium vitája

Bucuresti-Bukarest, április 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délelőtti ülésén folytatták az aviatikai törvényjavaslat vitáját. Trancu-Iasi kéri, hogy a repülőbélyegekből befolyó összeget fektessék új beruházásokba és ne adósságokat fizessenek belőle.

Stefanescu Amza hadügyminiszter kifejti, hogy előbb hangárokat fognak építeni és a felszerelést kiegészíteni.

Igen sok az alminiszter

D. R. Ioanțescu javasolja, hogy a beállított előállítások feltétel nélkül itt vásárolják a repülőgépgyártás céljaira is. A javaslatot elfogadják. Megszavazzák azt is, hogy a repülőalap felosztásánál kizárják a bélyegeket kezelő „Discom“ képviselőjét.

Trancu-Iasi azután hangsúlyozza, hogy fölösleges alminiszteri állásokat kreáltak és ezeket is meg kellene szüntetni, nehogy még egy aviatikai alminisztert is kinevezzenek. Franciaországban éppen most szüntették meg ezt a minisztériumot, nálunk most kezdik a takarékoskodás ilyen formáját.

A kamara a javaslatot általánosságban megszavazta.

A szenátusban Banciu kéri, csináljanak rendet a nyugdíjpénztárnál, ahol nem intézik el a nyugdíjkérvényeket, viszont olyanoknak szavaznak meg nyugdíjat, akiknek nem jár.

Az árvízkarosultakért

Valcovici miniszter utal az állam súlyos helyzetére, reméli azonban, hogy a folyamatban lévő tárgyalások eredményre fognak vezetni, úgy, hogy kifizetik a hátralékokat és azontul pontosan fogják fizetni az illetményeket.

Russu-Aburdeanu tiltakozik az újságportó felemelése ellen.

Valcovici ígért, hogy interveniálni fog.

Urzica az árvízszújtotta lakosság segélyezését kéri.

Valcovici szerint a kormány már kiutalt 5 milliót a gátak kijavítására és gondoskodni fognak az árvízkarosultak megfelelő támogatásáról.

A kamara délutáni ülésén Pop Valer igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a férjes nők polgári jogainak kiterjesztésére.

Iorga miniszterelnök felolvasta az ülészeket április 15-ig meghosszabbító királyi dekrétumot.

Cuza napirenden a szeszmonopólium javaslatához szól hozzá. Először is a pártok ellen rendez kiroharrást és üdvözlözi a kormányt és Iorga miniszterelnököt, mint olyanokat, akik zintén a pártok ellen küzdenek.

Amikor Cuza beszél

A törvényjavaslatot veszedelmesnek látja. Ő már nagyon régóta követeli a szeszmonopóliumot, mert hiszen a zsidók által gyártott szesz a nép pusztulását idézi elő. Polemizál Lucian szö-

A mai kor izgalmas regénye

Török Sándor Az idegen város két kötet 446 oldal 210 lej Lepagenál Kolozsvár. Vidékr postán utánvéttel franco. Kérje az új könyvek jegyzékét Le-pagetól.

ciáldemokrata képviselővel, aki keddi beszédében a gyárak teljes államosítását kívánta az alkoholizmus teljes letörésére, bizonyos átmeneti idővel. Követeli, hogy a gyárakat és a kocsmákat azonnal vegyék ki a zsidók kezéből.

Bratescu államtitkár hangoztatja, hogy az ipari szesz kevésbé mérgező hatása, a gyárak kötelesek a szesz finomítani.

Cuza: Ön naiv. Nem látja, hogy a fogyasztás ötezer vagonról harminckettőre esett? A különbséget nem nagyon finomították meg.

Radu Matei: Ez a nemzeti paraszt-párt műve.

Cuza szerint az ótestamentum azt parancsolja a zsidóknak, hogy ne egyenek dögöt, hanem adják az idegenek-

nek. A dög mérgező, a szesz is mérgező és a zsidók ezt adják az idegen népnek.

Az étrendben van a hiba

Singer: Ezek nevetséges mesék. Mondja csak, honnan veszi őket?

Lucian: Cuza ur, ön negyven éve mondja ezeket a meséket, de senki sem veszi komolyan. Változtassa meg az étrendjét.

A cuzisták tiltakoznak, Cuza mérge-sen kiáltja: a zsidó vallás aljas, amely az emberek meggyilkolását tüzi ki célul.

Singer: Elnök ur,

vonja felelősségre Cuzát azért, amit mondott és ne engedje meg.

Miért morzsolódott le a dollár árfolyama?

A bizalmi válság kezdte ki a sokszorosan lefedezett amerikai valutát

Newyork, április 6. Pénzügyi körökben a dollár legutóbbi árfolyamlemorzsolódását élénken kommentálják. Megállapítják, hogy technikai szempontból az amerikai valuta változatlanul erős, ez azonban nem tudta megakadályozni, hogy az általános bizalmi válság el ne érje az Egyesült Államokat is. Ez a bizalmi válság idézte elő az 1931 októberi pánikot, amikor alig tizenöt nap alatt 500 millió dollárt meghaladó értékű aranyat vontak ki az Egyesült Államokból. Ez az aranyvesztés megzavarta a dollár eladdig közel 100 százalékos aranyfedezetét. A legutóbbi napokban történt árfolyamcsökkenés már akkor bekövetkezett volna, ha a Federal Reserve Bank másfél százalékról három és félszázalékra nem emeli azonnal a visszafizetésre vonatkozó kamatlábát. S ha nem sikerül Franciaországot rávenni, hogy ne vonja vissza az amerikai piacról közel 600 millió dollár értékű devizáját.

Az Egyesült Államok aranytökéje 3 milliárd 67 millió dollárról 2 milliárd 967 millió dollárra esett vissza, a látra szóló kötelezettségek fedezeti aránya pedig 83.5 százalékról 67.6 százalékra. A törvény csak 40 százalékos aranyfedezetet ír elő ugyan a dollárbankjegyek számára, de nem kell elfelejteni, hogy ezen a 40 százalékon felül a bankjegyeket a Federal Reserve Banknál leszámított ke-

reskedelmi papírok és állami alapok fedezik. Egy legutóbbi pénzügyi reform értelmében, amelyet a defláció leküzdésére hoztak, a Federal Bankok a többi bankoknak olyan papírosokra is folyósíthattak előlegeket, amelyek addig nem voltak bankszerűek. Ezenfelül a dollár fedezetének tekintettek olyan állami alapokat is, amelyek addig ki voltak zárva a fedezeti stakkból.

Ez a legutóbbi intézkedés, amely közel egymilliárd dollár értékű aranyat szabadított fel, még mindig nem volt elegendő ahhoz, hogy az egyre fokozódó aranykéréseknek simán eleget tehessenek a szövetségi bankok. Amerika lakosságának bizalmatlansága nap-nap után fokozódott, úgy, hogy z otthon teaurizált bankjegymennyiség 1 milliárd 481 millió dollárról (1931) 2 milliárd 662 millió dollárra emelkedett. Az amerikai publikum pánikhangulata annál is különösebb, minthogy az Egyesült Államok költségvetési deficitje nem érintheti a dollár kurszát. A Reconstruction Finance Corporation-t azzal a céllal teremtette meg a kormány, hogy megkönnyítse a hitelműveleteket. Leszállították a visszafizetésre vonatkozó kamatlábát is. A pénzügyi helyzet mégsem fog megjavulni, mindaddig, amíg a mai válságban oly nagy szerepet játszó pszichológiai elemek meg nem változnak.

Alig van könyv, mely nélkülözhetetlenebb lenne, mint egy lexikon. De egy komplett lexikon eddig nehéz ezresekbe került s így csak igen kevesen szerezhették meg maguknak. Ezen a nehézségen segített a Génius könyvkiadó, egykötetes komplett magyar lexikonával. A

GENIUS KIS LEXIKONA

800 képpel, 64 műmelléklettel, 1615 oldalnyi terjedelemben a tudásnak egész tárházát nyújtja s miután egészen új kiadás, az intelligens olvasó megtalálja benne mindazt, amire olvasmányai és a gyakorlati életben szüksége van. S ami a legfontosabb, a „Génius Kis Lexikon“-át mindenki megveheti, mert az olcsó propaganda kiadása füzve csak

180 lej, egészvászonkötésben, dus aranyozással 210 lej
Rendelje meg még ma, mert kevés példány van és elfogy.

Megrendelhető az UJ KELET könyvostályában

Értesitem a n. é. közönséget, hogy áraitam a mai viszonyokhoz mértén leszállítottam. Szives pártfogást kér

Roth cipész Unio-u. 9.

hogy a mi vallásunkat így meg-sértse. Ha az elnök ur nem utasítja rendre, úgy ki kell jelentenem, hogy Cuza azzal amit mondott, infamiát követett el.

Lucian: Elnök ur, állapodjunk meg abban, hogy ön vagy arra az álláspontra helyezkedik, hogy Cuzának szabad azt mondani, hogy infamis a zsidó vallás és ekkor ezt konzekvensen le-lehen mondani minden valásról, vagy ha nem, utasítsa rendre a szónokot.

Cuza megint hamisít
Cuza Singerhez fordul és elismétli azt az állítólagos idézetet, amellyel évtizedek óta próbálja a tudatlanokat meglevesztetni: „Tov se böggajim hanog“...

Singer: Ez az idézet teljesen hamis. Az elnök nem utasítja rendre Cuzát. Cuza arról beszél ezután, hogy a Discom dohányelosztó vállalatnál nagy visszaélések történtek.

Mirescu: A szeszmonopóliumot is Blank Arisztid fogja megkapni. Cuza: Tegyen a miniszter kötelező ígéretet arra, hogy a szeszmonopólium nem fogják koncesszionálni.

Bratescu államtitkár: Nem gondolunk erre. Cuza kéri a szesz és borszesz szindikátusok felosztatását.

Bratescu államtitkár: Ha szükség lesz rá, megtesszük. Ezek különben is magánszervezetek.

Azután Cuza az ellen tiltakozik, hogy zsidók vezessék a monopóliumot.

Radu Matei: Nem azok vezetik.

Cuza végül javasolja, hogy a borter melők bankjának felállításához járuljon hozzá a kormány. Iorga kijelenti, hogy hozzájárul ennek a banknak a felállításához, majd kéri a képviselőket, hogy csütörtökön folytassák a szeszmonopólium vitáját az interpellációk helyett.

Interpellációk

Schina, a nyugdíjasok egyesületének elnöke emelkedik szólásra és egy levelet olvas fel, amelyet a nyugdíjgyesületől kapott. A levél a legélesebben aposztrofálja őt azért, hogy négy csütörtökön nem szólalt fel a palca aent-begy interpellációját kifejthesse.

Lucian szociáldemokrata kéri, hogy a munkanélküliség kérdésében a legközelebbi ülésen Mirescu mondassa el interpellációját, amennyiben ő jelentette be ezt az interpellációt legelőször. A kamara ezután a szeszmonopólium vitáját folytatta, amelyhez D. Soimu és Irimescu szölközött hozzá.

A Haggibbor bucsuteája. A Haggibbor vasárnap délután rendezi szezon-záró teadélutánját a Palace különhelyiségében. A teadélutánon fellépnek a Palace bár táncosai és táncosnői és diszkret fehér műsorral fogják emelni a Haggibbor-teák hagyományos élénk hangulatát.

Férfi kalapokat

fest tisztít, formál és vasal olcsón
FEHER, Str. Memorandului (Unió ucca) 21. sz., volt Redout

FRATERNITAS Könyv. és Lapkiadó Rt.
nyomása Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (v. Brassai a.) 10. szám. Telefon 9-77

banita, az ideál

Az angol puritánokró agyon találóan, hogy ői beszélnek, de való- nek alatta. Az angol nemzeti erénye nem zéles földkereségén. szavakban, költői ford- incs hiány, következés Vannak, akik demok- és képviselői mandátum Mások jögről és igaz- nek és busás összege- benz-notákat értenek Constantín Danila, ramarosszigeti börtön- s onnan írta meg a- dis-át, ebben az ink- költői mesterművében. Nemzetét emleget. szép hazából csak eg- ért vert hevesen a sz- hogy erőszakkal akar- A nemzetet reprezent- tokat pedig arra has- magántulajdon iránt- tatlan nosztalgiaját a- Most, hogy ez nem sik- tért a vasgárdához, ar- a demokrácia nevében- ban ugyanis még a d- képes volt és készpén- Danila újsütetű ideál- Danilánál az ideál é- tőleg az ideál és az- tulajdonba vett in- egyet jelent.

Ebben a tekintetben nem is az utolsó ama- akik a történelem szín- kel szerepeltek. Csakhogy az egyiké- nak nem — és Danila sikerült. Most a bö- felfedezte az az ideál- szer jöpnézert elpárt- lamai egy Hazafi Ver- csőségére válnának. A- szik, ismét a költői v- térbe a „rajongó“ fia- vagyunk győződve, h- nem is fog lelohadni- ideál végre testet nem- vagy képviselő, vagy- nos nem lesz. Esetleg

De rá jár a rud

a kampókereszt egy- listájára“, Hitler ur- sische Zeitung megbí- ja: Hitlernek a saját- megingott a pozíciója- azért, mert a kamp- hadsergének tulnyo- Strasser nevű uriem- aki az egész párt had- mus vizeire toltá át. resztvesz harcosok ma- hirdetik, hogy a ma- ellenségei és az egész- ból egyedül a nemze- magukénak.

Hitler jómaga nem- zal, hogy pártiveinel- elveket vall, mert his- hűderista program ne- tohuvabóhu, amelyber- frázisoktól a legköze- minden megfér egyt- ennek ellenére Hitl- üdvö, annak egészé- pénz, vagyis az aran- nyos csodaszor, ame- Hitler szive sokkal iz- mint a pártprogramé- a rajnai nehézipar re- tott a kampókereszté- kezésére, mert az us- fronttal szemben töli- tulajdon és a száz sz- delmét.

Es most ez a pénz- nehézipar képviselőin- kell nézniök. Hitlert a- tait árulták el, akik a- dásában egészen más- mint a kékszemű és- Ha nem Hitlerről ve- mondhatnók, hogy- figura, akit a saját a-